КПСС XXV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 168 (6772).
24 АВГУСТ
СЕШАНБА
1976 ЙИЛ
Баҳоси 2 тийин.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИДА

Тошкент область партия комитети бюроси қарор қилди:

1. Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг «Андижон области ва Самарқанд областидаги Пастдарғом райони маккажўхорикорларининг ҳосилни сира нобуд қилмай жадал ўриб-йиғиб олишни тугаллаш соҳасидаги тадбирлари тўғрисида»ги 1976 йил 18 август қарори амал қилиш ва ижро этиш учун қабул қилинсин.

2. Қуйи Чирчиқ районн маккажўхорикорларининг 1976 йил ҳосилини тез ва нобуд қилмай йиғиштириб олиш тўғрисидаги тадбирлари маъқуллансин.

3. Район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармаси ва «Ташсадвинсовхоз» трестига бу тадбирларни муҳокама этиш ва ҳосилни қисқа муддатларда нобуд қилмай йиғиштириб олиш, давлатга дон сотиш юзасидан қабул қилинган оширилган социалистик мажбуриятларнинг сўзсиз бажарилиши учун зарур чоралар кўриш топширилсин.

4. Область ва район газеталари редакциялари, Тошкент области ва Тошкент шаҳри учун радио эшиттириш бош редакциясига область маккажўхорикорлари мусобақасининг боришини мунтазам ёритиш топширилсин.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ҚУЙИ ЧИРЧИҚ РАЙОНИ МАККАЖЎХОРИКОРЛАРИНИНГ 1976 ЙИЛ ҲОСИЛИНИ ТЕЗ ВА НОБУД ҚИЛМАЙ ЙИҒИШТИРИБ ОЛИШ ЮЗАСИДАН БЕЛГИЛАГАН

ТАДБИРЛАРИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг кубанлик ғаллакорларга йўллаган табрик хати Қуйи Чирчиқ район қишлоқ хўжалик ходимларининг меҳнат кўтаринкилигини янада ошириб юборди. Биз бу табрик хатини ҳар бир хўжалик, бригада коллективи ўртасида кенг муҳокама қилиб, ҳамда ўз имкониятларимизни ҳисоблаб чиқиб, илгари қабул қилинган социалистик мажбуриятимизга ўзгартиш киритдик ва давлатга деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари сотиш бўйича янада юксак марраларни белгиладик.

Район колхоз-совхозларида маккажўхоридан мўл дон ҳосили етиштирилди ва у ҳамма ерда уюшқоқлик билан жадал суръатларда йиғиштириб олинмоқда. Қуйи Чирчиқ районн хўжаликлари Андижон область ва Самарқанд областидаги Пастдарғом районн маккажўхорикорларининг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети томонидан маъқулланган ташаббусини қўллаб-қувватлаб, 1679 гектар ердаги маккажўхорининг ҳар гектаридан 70 центнердан дон ҳосили йиғиштириб олиш ва бу билан 11,7 минг тонна маккажўхори дони етиштиришга қарор қилдилар.

Шундан 3,5 минг тоннаси давлатга сотилади.

Районда давлатга маккажўхори дони сотиш топшириғини 25 августгача ва етиштирилган жами ҳосилни йиғиштириб олишни 27 августгача тугаллаш юзасидан зарур тадбирлар белгилаб олинди.

Етиштирилган мўл-кўл ҳосилни ўз вақтида, нобуд қилмай йиғиштириб олиш учун ҳар бир маккажўхорикорлик бригадасида ўрим комбайнлари, ишчи кучлари, транспорт воситалари имкониятларидан самарали фойдаланиш бўйича қатъий назорат ўрнатилган. Маккажўхори ҳосилини йиғиштириб олиш уч-тўрт комбайндан иборат группа усулида ва «дала — комбайн — тележка — қуритиш токи — тайёрлов пункти» системаси асосида ташкил этилган. Бу усул ҳосилни жадал суръатларда йиғиштириб олиш ва давлатга сотиш, шунингдек нобудгарчиликни минимум даражада камайтириш имконини бераётир.

Ҳосилни йиғиштириб олишда 42 та «Херсонец-7» комбайни ишлаб турибди. Уларга 18 та кўчма автоустахона, 16 та техник хизмат кўрсатиш агрегати бириктилган. Ҳосилни ташишда 180 та прицеп ва 90 та транспорт тракторларидан фойдаланилмоқда. Ўрим-йиғимда қатнашаётган механизатор ва бошқа ишчиларнинг юқори унум билан меҳнат қилишлари учун барча зарур шароит яратиб берилган. Маккажўхоричилик бригадалари ўртасида социалистик мусобақа йўлга қўйилиб, моддий ва маънавий рағбатлантириш тадбирлари белгиланган.

Хўжаликлар, бригадалар ва комбайнчилар ўртасидаги ўзаро меҳнат беллашувига ҳар беш кунликда якун ясалмоқда. Мусобақада ғолиб чиққан хўжаликка район партия комитети ва район ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи топширилади. Комбайнчилар эса вимпел ҳамда қимматбаҳо совғалар билан мукофотланадилар.

Белгиланган ушбу тадбирларнинг тўла амалга оширилиши район бўйича ҳар куни 150 гектар майдондаги ҳосилни йиғиштириб олиш ва бу ишни ўн кунда тугаллаш имконини беради.

Бу муҳим вазифаларни амалга оширишга Свердлов номли колхоздан Абдусаттор Абдуллаев, «Ленинград» колхозидан Аблай Сафаровлар бошчилик қилишаётган юз центнерчи бригадалар аъзолари муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Қуйи Чирчиқ районн маккажўхорикорлари давлатга маккажўхори дони сотиш юзасидан олган юксак социалистик мажбуриятларини шараф билан бажарадилар.

Бу бизнинг КПСС XXV съезди ҳамда Ўзбекистон Компартияси XIX съездининг тарихий қарорларини бажаришга қўшган ҳиссамиз бўлади.

Ушбу тадбирлар Қуйи Чирчиқ район хўжаликларининг маккажўхорикорлик бригадалари йиғилишида маъқулланган.

КАТТА ХИРМОН УЧУН

Эрта тонг. Қуёшнинг заррин нурлари борлиқни чулғаб олган. Кўчанинг икки четида бепоён пахтазор. Бригадир Туркмен Шамсиддиновни эгат бошида учратдик. У бизга бу йилги режалари ҳақида сўзлаб берди.

— Экин майдонимиз 86 гектар, — дейди у. Ҳар гектаридан кам деганда 45 центнердан ҳосил топширмоқчимиз. Далаларни айландик. Ана шу юксак мажбуриятга яраша «оқ олтин» етиштирилмоқда. Август ҳосил тўплашда ва ҳосилга ҳосил қўшишда зарбдор ой эканлигини амалда синаб кўрган сувчилардан Ваҳоб Раҳмонов, Тўйчи Муродов, Абдулла Умаровлар ҳар туп ғўзанинг серҳосил бўлишига муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Ирисбек Сулайқулов шу пайтгача ғўза қатор ораларига саккиз марта ишлов берди. Бригада аъзолари ғўза парваришини қизғин давом эттириш билан бирга йиғим-теримга ҳам тайёргарликни кучайтириб юбордилар. О. Асқарова, Г. Алдашова, Ш. Қосимова, У. Усмоновалар кундалик нормаларини ортиғи билан бажармоқдалар.

Чиноз районидаги Карл Маркс номли колхознинг кўпчилик бригадаларида катта хирмон учун мустаҳкам замин яратилаётир.

А. ОРИПОВ.

МОҲИР МЕХАНИЗАТОР

Мурод ёшлигидан механизаторлик касбига ихлос қўйди. Шунинг учун ҳам ўрта мактабни тугатиб, тракторчилар тайёрлаш курсига кириб ўқиди. У бир неча йиллдан буён чигит экиш, культивация, пахта йиғим-терими ишларида муваффақиятли қатнашиб, мўл ҳосил етиштиришга муносиб ҳисса қўшаётир. Бу йиллар орасида у Совет Армияси сафида хизмат қилиб қайтди. Ҳозирги кунда у колхознинг У. Алиев бошлиқ бригадасида ишлайди.

Ўтган йили бригада миришкорлари 67 гектар ерда деҳқончилик қилиб, ҳар гектаридан 32,2 центнердан хирмон кўтардилар. Бунда тажрибали механизатор Мурод Ашировнинг ҳам ҳиссаси катта бўлди. Мурод бу йил янгича ғайрат, янгича шижоат билан меҳнат қилаётир. Бригада ғўзаларини шу кунгача олти марта культивациядан чиқарди.

— Ўтган йили,— дейди у,— 150 тонна пахта терган эдим. Бу йил кам деганда 200 тонна «оқ олтин» теришни мақсад қилиб қўйдим.

Бўка районидаги Фрунзе номли колхозда Мурод Аширов сингари ўз ишининг устаси бўлган механизаторлар кўп. Улар шу кунларда йиғим-теримга тайёргарликни авж олдириб юбордилар.

А. ТЎЛАЕВ.

ДЕФОЛИАЦИЯГА ТАЙЁРМИСИЗ?

КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартияси XIX съездининг меҳнат унумдорлигини ошириш юзасидан қабул қилган қарорлари қишлоқ хўжалик ходимларининг меҳнат активлигини янада ошириб юборди. Колхоз, совхоз ва бригада коллективлари, илғор механик-ҳайдовчилар ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар олиб, ички резерв ва имкониятларни ишга солишда жонбозлик кўрсатмоқдалар. Ўнлаб донгдор пахтакорлар ажойиб ватанпарварлик ташаббуслари билан майдонга чиқиб, кенг меҳнаткашлар оммасини юксак марралар сари руҳлантирмоқдалар.

Пойтахт областидаги бир қатор район, колхоз, совхоз коллективлари партия ва ҳукуматимизнинг доимий ғамхўрлигига амалий жавоб бериш мақсадида ғўза парваришини намунали уюштириб, унинг нормал ривожланишига эришдилар ва юксак мажбуриятларини қоплайдиган миқдорда мўл ҳосил тўплашни таъминладилар. Бу хўжаликларда етиштирилган ҳосилни тез ва нобуд қилмай йиғиб-териб олиш учун қизғин тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда. Терим техникаси, транспорт воситалари ва дала — аэродромларни тайёрлаш, йўл ва кўприкларни, тош-торозиларни, хирмон жойларини ремонт қилиш ишлари тугалланмоқда.

Маълумки, машина теримини тезроқ ва қулай фурсатларда бошлаш, йиғим-терим муддатини қисқартириш, янги ҳосилнинг мумкин қадар кўпроқ қисмини юқори сортларга топширишни таъминлаш дефолиацияни тез ва сифатли ўтказишга боғлиқдир. Буни яхши тушунган хўжаликларда тайёргарлик ишлари намунали ташкил этилган. Ўрта Чирчиқ, Бўка, Пискент районларида аэродромлар муддатидан илгари тайёрлаб қўйилди. Дефолиацияни ўтказишда бевосита иштирок этадиган механизаторлар, ёрдамчи кишилар медицина кўригидан ўтказилди.

Оққўрғон районн хўжаликларида ҳам бу муҳим тадбирни муваффақиятли ўтказиш учун тайёргарлик қизитиб юборилган. Бу йил район пахтакорлари 70 минг тонналик улкан хирмон учун курашмоқдалар. 19 минг гектар майдонда етиштирилган жами ҳосилнинг 80 проценти машиналарда териб олинади. Пахтазорларга 380 та терим агрегатлари олиб чиқилиб, улардан икки сменада фойдаланилади. «Зангори кема»ларнинг ҳаммаси сифатли ремонт қилиниб, старт майдонларига келтириб қўйилган. Кўсак териш, чувиш машиналари, подборщиклар, тележкалар теримга шай бўлиб турибди.

Айниқса, «Ленинобод» колхозида амалга оширилаётган ишлар ибратлидир. Бу хўжалик пахтакорлари ҳосилдорликни 40 центнердан ошириш режаси билан меҳнат қилмоқдалар. 1580 гектар майдондаги ғўзаларнинг омилкорлик билан парвариш қилинганлиги кўриниб турибди. Ҳозир ҳар тупда ўртача учтадан кўсак очилган. Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Пўлат Тошхўжаев ва Таласбой Ғазатовлар бошлиқ эллик центнерчи бригадалар далаларидаги дуркун, серҳосил ғўзалар кўзни қувонтиради.

Хўжалик механизаторлари теримни бошлашга ҳар томонлама шай бўлиб турибдилар. Мавжуд 24 та терим агрегатига иккитадан механик-ҳайдовчи бириктирилган. 6000 тонна пахтанинг 5000 тоннага яқини, яъни 80 процентдан зиёдроги ана шу «зангори кема»ларнинг бункерларидан тўкилади.

Минг гектар майдондаги ғўза самолётлар билан дефолиация қилинади. Қолган майдонлардаги ғўзаларнинг барги ОВХ-14 чанглагич-пуркагич агрегати ёрдамида тўкилади. Аэродром самолётнинг қўниши ва учиши учун мослаштириб қўйилган. Бутефос, хлорат-магний химикатлари етарли миқдорда ташиб келтирилган. Дефолиацияда иштирок этувчилар рўйхатга олиниб, улар учун махсус кийим-кечаклар, заҳарланишдан сақловчи мосламалар ажратилган. Аҳоли ўртасида қайта-қайта тушунтириш ишлари олиб борилмоқда.

— Ҳар йили уч марталаб дефолиация қилишга тўғри келарди,— дейди колхоз бош агрономи У. Абдураҳмонов — Бу йил эса камчиликларни такрорламаслик учун дефолиациянинг сифатига жиддий эътибор берамиз. Тўққиз гектар майдонга самолётлар ёрдамида фақат бутефос химикати сепилади. Қолган 380 гектар майдонга ОВХ-14 агрегати билан хлорат-магний пуркаймиз. Дефолиацияни, асосан эрталаб ва кечқуруи ўтказмоқчимиз. Чунки, химикатлар шудринг бор пайтда тез эриб, таъсир кучини

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ВА ОБЛАСТЬ РАДИОСИ РЕЙДИ

оширади. Натижада қайта дефолиация қилишга ҳожат қолмайди. Шундай бўлсада, биз 500 гектар майдонга иккинчи марта хлорат-магний сепиш, 500 гектар ғўзани десикация қилиш учун тайёргарлик кўриб қўймоқдамиз. Дефолиацияни биринчи сентябрда бошлаб, кечи билан еттинчи сентябргача тугаллашни планлаштирдик. Ҳозир карталарда ўртача учтадан кўсак очилган бўлса, дефолиациядан сўнг машина теримини ёппасига бошлагунимизча, 75—80 процент кўсак очилишга улгуради. Ана шунда ҳосил тез ва нобуд қилмай йиғиштириб олинади, юқори сортларга топширилади.

Райондаги Вотинцев номли, Куйбишев номли ва «Коммунизм» колхозларида, «Оққўрғон» ва С. Сегизбоев номли совхозларда ҳам дефолиацияга пухта ҳозирлик кўриб қўйилди. Аэродромлар тартибга келтирилиб, самолётлар учун қулай шароит яратилди.

Бироқ, ҳамма хўжаликларда ҳам бу муҳим масалага жиддий эътибор берилаётир, деб бўлмайди. Рейд бригадаси томонидан айрим хўжаликларда хотиржамликка йўл қўйилаётганлиги аниқланди. Учувчилар командири Анатолий Ляшченконинг таъкидлашига қараганда район учун ажратилган 18 та самолёт иш бошлаш учун тайёр турибди. Лекин, аэродромларнинг деярли ярми ҳали тайёр эмас. Ҳолбуки, самолётлар эрта-индин белгиланган ерга қўниб, дефолиацияни бошлаш олдидан сўнгги синовдан ўтказилиши керак.

«Партия XXII съезди» ва «Озод» колхозларида, айниқса аҳвол чатоқ. Бу хўжаликларнинг раҳбарлари шу долзарб кунларда дефолиацияга тайёрланишдан бошқа яна қандай «муҳим» масалалар ҳақида ўйлашяпти, билиб бўлмайди. Чунки бугунги кунгача аэродромларни тайёрлаб қўйиш у ёқда турсин, ҳали бу ишга қўл ҳам урилмаган. Тўғри, раҳбарлар хўжаликлардаги мавжуд бедапояларнинг ҳосилини ўриб олиб, самолётларни шу ерга қўндиришмоқчи. Лекин ғўзаларнинг ҳозирги аҳволи дефолиацияни биринчи сентябрдан кечиктирмай бошлаш лозимлигини тақозо этмоқда. Хўш, бедалар қачон ўриб олинади? Самолётларнинг беҳавотир учиб қўна олиши учун қачон жой тайёрланади?!

Ўсимликларни ҳимоя қилиш район отрядининг катта агрономи Омон Исроилов бу саволларга аниқ жавоб беролмади. Бундан ташқари химикатларни ташиб келтириш ва хўжаликларда тақсимлашда ҳам палапартишликка йўл қўйилмоқда. Дефолиантлар ҳанузгача етарли миқдорда олиб келинмаган.

Маълумки, барча карталардаги ғўзаларнинг баргини самолётлар ёрдамида тўкишнинг иложи бўлмайди, албатта. Шунинг учун райондаги мавжуд 40 та ОВХ-14 аппаратидан фойдаланиш планлаштирилмоқда. Бироқ, улар билан қайси хўжаликда, қанча майдонга ишлов берилиши белгилаб олинмаган. Бу агрегатлар етарлими ёки йўқми, ҳеч ким билмайди... Ҳар эҳтимолга қарши яна 13 та ОВХ-14 аппаратига заявка берилган. Аммо улар ҳанузгача олиб келинган эмас.

Ҳозирги куннинг ҳар бир дақиқаси ғаниматдир. Дефолиацияга пухта тайёрланиш ва уни сифатли ўтказиш умумий хирмон тақдирини ҳал этади. Район партия, совет ва хўжалик органларининг биринчи галдаги вазифалари йўл қўйилаётган камчиликларни зудлик билан бартараф этиб, 70 минг тонна пахтани териб давлатга топширишга тайёргарлик ишларини ўз вақтида тугаллаш учун колхозчилар, совхоз ишчилари ва қишлоқ хўжалик мутахассислари ўртасида ташкилотчилик ишларини кучайтириб юборишдан иборатдир.

Ремонт ишларида банд бўлган механизаторлар, механик-ҳайдовчилар, дефолиация қилаётган самолётларнинг экипажлари учун зарур маданий-маиший шароитлар яратиб бериш, шунингдек, дефолиантлар билан ишлаш чоғида хавфсизлик техникаси ва саноат санитарияси қоидаларига риоя қилиш, терим механизмларидан фойдаланишда тўла хавфсизликни таъминлаш учун ҳозирдан конкрет тадбирлар ишлаб чиқилиши лозим. Бунда, айниқса, дефолиацияда қатнашадиган кадрларни комплектлаш, ўргатиш ва уларни махсус инструкциядан ўтказишга жиддий эътибор бериш зарур.

«Зангори кема»ларнинг оммавий старт олишига саноқли кунлар қолди. Уларнинг пахтазорларда тўхтовсиз ишлаб терим суръатига суръат қўшишлари учун тўла шароит яратиб беришга эришайлик. Дефолиацияни қисқа муддатларда сифатли ўтказайлик!

П. РАСУЛЗОДА,
Область ўсимликларни ҳимоя қилиш станцияси директори,
Ҳ. ТУРАЕВ,
Ўзбекистон радиосининг Тошкент область меҳнаткашлари учун эшиттиришлар бош редакцияси ходими,
А. ЙЎЛДОШЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

(Ушбу рейд материали бугун соат 19.30 минутда Ўзбекистон радиосининг иккинчи программаси орқали эшиттирилади).

ТАРАДДУД

Ойбек номли совхознинг Шавкат Саидов бошчилигидаги дончилик бригадаси бу йил ғалла ўрим-йиғимини уюшқоқлик билан бошлаб, ҳосилни қисқа муддатда нобуд қилмай, йиғиштириб олдилар. План ва социалистик мажбуриятлар ортиғи билан бажарилди.

Эндиги барча куч ва имкониятлар мавжуд 800 гектар ғалла экиладиган майдонни сифатли шудгорлаш ва кузги дон экишга ҳозирлашга қаратилмоқда.

Лалмикор ерларда юқори ҳосил етиштириш учун бир қатор агротехник тадбирларни амалга ошириш лозим бўлади. Шу кунларда бригадада мавжуд тўртта ҳайдов трактори билан 30—35 гектар майдон ҳайдалмоқда. Шудгорланган майдонларнинг ҳар гектарига 150 килограммдан суперфосфат солинади.

Р. БАГИРОВ.

Юқори Чирчиқ районидаги пахта тайёрлов пункти бу йил 9 минг тоннадан зиёд янги ҳосилни қабул қилиб олишга тайёргарлик кўрмоқда. Барча майдонлар асфальтланган. Торози хўжаликлари тўла ремонтдан чиқарилиб, бошқа механизация воситалари ҳам тахт қилиб қўйилган. Суратда: тайёр транспортёрлар.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

СЕРҲОСИЛ ҒЎЗАЛАР

...Ҳар тупда 7—8 тадан бўлиқ кўсак. Олди кўсаклар тиш ёрибди. Гул ва тугунчаларнинг сон-саноғи йўқ. Бу Оққўрғон районидаги Ҳамид Олимжон номли колхознинг Д. Оқжигитов бошлиқ бригадаси фидокорона меҳнатининг меваси. Улар чиндан ҳам экиш, ғўзани парвариш қилиш ишларини муваффақиятли ўтказмоқдалар. Ҳар бир тадбир агротехника муддатларида амалга оширилаётир. Машина деҳқоннинг оғирини енгил қилмоқда. Механизаторлардан Холмирза Абдураимов, Соли Каримов, Сахат Мардиқулов ўртоқлар культивацияни ғоят моҳирлик билан ўтказдилар. Абдулла Тўлаганов, Аҳмад Абдураҳмоновлар эса ғўзани шарбат сувига қондирдилар.

Ғўза тупларидаги маржон-маржон кўсаклар бу бригада деҳқонларининг ўз ваъдалари устидан чиқишларини кўрсатиб турибди. Улар ўзаро мусобақани авж олдириб, меҳнат қилмоқдалар.

Т. ЗОКИРОВ.

ДОН УЧУН МАККАЖЎХОРИ ЎРИШ ВА МАККАЖЎХОРИ ДОНИ ҲАМДА ШОЛИ ТАЙЁРЛАШ ТОПШИРИҒИНИ БАЖАРИШ БЎЙИЧА 23 АВГУСТГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Биринчи стун — маккажўхори дони ва шоли тайёрлаш топшириғи, иккинчи стун — тайёрланган ҳосил (тонна), учинчи стун — топшириқнинг бажарилиши проценти, тўртинчи стун — бир кунда ўриб олинган маккажўхори дони, бешинчи стун—мавсум бошидан бери (ўрим майдонига нисбатан процент ҳисобида)

Бекобод	11900	1.600	13,4	13,6	84,5
Янгийўл	1.700	941	55,3	11,8	65,3
Оққўрғон	4.500	1.314	29,2	17,0	65,2
Чиноз	1.500	939	62,7	16,8	62,7
Калинин	560	368	65,7	12,7	61,3
Қуйи Чирчиқ	18.800	1.975	10, 5	18,3	56,4
Бўка	3.700	757	20,4	17,9	44,5
Ўрта Чирчиқ	4.400	638	14,5	8,2	44,2
Оҳангарон	2.200	909	41,3	16,4	31,0
Тошкент	800	189	23,6	11,0	23,6
Пискент	1.600	350	21,9	8,4	21,9
Юқори Чирчиқ	4.700	526	11,2	2,0	6,2
Оржоникидзе	740	20	2,7	2,5	2,8
Бўстонлиқ	1.000	123	12,3	—	—
Область бўйича:	55.000	10.649	19,4	12,3	42,8

ДЕПУТАТЛИККА НОМЗОД БИЛАН УЧРАШУВ

Кеча Қуйи Чирчиқ районидаги Димитров номли колхозда сайловчиларнинг 94-Марказий сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари Л. И. Греков билан учрашуви бўлиб ўтди.

Учрашувда Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод Л. И. Греков нутқ сўзлади.

«ЛУНА-24» СТАНЦИЯСИНИНГ КОСМИК РЕЙСИ ТУГАДИ:

ОЙ ЗАМИНИ ЕРДА

ТАСС АХБОРОТИ

Совет фани ва техникаси ойни тадқиқ этишда яна муваффақиятга эришди, «Луна-24» автомат станциясининг учиш программаси батамом бажарилди.

1976 йил 22 августда «Луна-24» автомат станциясининг қайтарилувчи аппарати Совет Иттифоқи территориясининг белгиланган районига қўнди. Икки метр чамаси чуқурликдан олинган ой заминининг намуналари ерга етказиб келтирилди.

Космик эксперимент бир неча босқичда ўтди.

1976 йил 9 августда ой сари учирилган «Луна-24» станцияси селеноцентрик айланма орбитага чиқарилди. Сўнгра станция ойнинг белгиланган районига қўнишини таъминлаш мақсадида у эллиптик орбитага ўтказилди.

18 август Москва вақти билан соат 9 дан 36 минут ўтганда «Луна-24» автомат станцияси Кризислар денгизининг Жануби-Шарқий районида ой юзига оҳиста қўнди.

Станция қўнгач, ердан берилган команда бўйича замин ўйиб олувчи қурилма ой заминини икки метр чамаси чуқурликкача пармалади. Ой заминнинг намуналари қайтарилувчи аппаратнинг герметик контейнерига жойлаштирилди.

Ойда ишлаш чоғида станция ўрнашган жойнинг координатлари аниқланди ва космик ракета стартга тайёрланди.

19 август Москва вақти билан соат 8 дан 25 минут ўтганида «Ой-Ер» космик ракетаси станция қўниш босқичидан старт платформеси сифатида фойдаланиб ойдан кўтарилди.

Ой-Ер трассаси бўйлаб учиш чоғида станция ичидаги учиш системаларининг ҳолати назорат қилиб турилди, траекторияси ўлчанди.

22 августда «Луна-24» станциясининг космик ракетаси иккинчи космик тезликда ерга яқинлешди. Ҳисоблаб қўйилган вақтда қайтарилувчи аппарат ракетадан ажради. Қайтарилувчи аппаратнинг учишини кузатиб бориш учун ердаги радиолакацион ва пеленгацион воситалардан фойдаланилди.

Аэродинамик тормозланиш участкасининг охиридаги 15 километрлик баландликда парашют системаси ишга туширилди. Москва вақти билан соат 20 дан 55 минут ўтганида «Луна-24» автомат станциясининг қайтарилувчи аппарати белгиланган районда — Сургут шаҳридан 200 километр жануби-шарқда ерга қўнди.

«Луна-24» станциянинг космик ракетаси келтирган ой замини намуналари текшириш учун СССР Фанлар академиясига топширилади.

Тадқиқот натижалари эълон қилинади.

КАДРЛАР АКТИВЛИГИ ВА МАСЪУЛИЯТИНИ ОШИРАЙЛИК

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КАСАБА СОЮЗЛАРИ СОВЕТИ ПЛЕНУМИДАН

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳафиз Ғаниев раис бўлган Ўзбекистон металлургия заводи касаба союз комитети асосий ишлаб чиқариш участкаларини назоратга олиб барча ускуналарнинг тўла қувват билан ишлашини таъминламоқда, социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдирмоқда, ишчиларнинг самарали меҳнат қилишлари ва намунали дам олишлари учун барча шароитларни яратиб бермоқда.

Касаба союз аъзоларининг активлиги билан корхонада шу йилнинг ўтган ойлари давомида планга қўшимча равишда минг тоннадан кўпроқ пўлат, қарийб уч минг тонна прокат ишлаб чиқарилди. Ҳозир етти хил профилдаги прокат давлат Сифат белгиси олишга тайёрланмоқмоқда.

Валентина Хомова раҳбарлик қилаётган Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси касаба союз комитети, Абдураҳмон Сулаймонов раҳбарлик қилаётган Чирчиқ «Электрохимпром» бирлашмаси касаба союз комитети ҳам ишлаб чиқаришга самарали таъсир ўтказмоқда. Касаба союз кадрлари масъулиятни чуқур ҳис этган ҳолда ишга ижодий ёндошмоқдалар. Кишиларга, уларнинг эҳтиёж ва талабларига сезгирлик билан муносабатда бўлмоқдалар, ишда ва турмушда ўрнак кўрсатмоқдалар.

Касаба союз ходимларидан 37 киши область, шаҳар ва район Советларига депутат қилиб сайланганлар. Кўпгина кадрлар юқори партия органларига кўтарилди. Касаба союз активлари олиб бораётган катта ташкилий-тарбиявий ишлар туфайли областимиз саноати етти ойлик топшириқни муддатидан илгари адо этди. Планга қўшимча 95 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди.

Ҳозир барча саноат корхоналарида беш йилликни барвақт адо этишга отланган ишчилар сони ортиб бормоқда. «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси тўқувчиси Шоира Ҳолмуҳамедова областимизда биринчилар қатори йиллик планини бажарди. 93-ихтисослашган трестнинг Чирчиқдаги «Промтехмонтаж» бошқармаси слесарь-монтажчиси Михаил Овсянников ҳам 1977 йил ҳисобига меҳнат қилаяпти. Касаба союз ташкилотлари илғорлар тажрибаси ва ташаббусини кенг оммалаштиришга алоҳида эътибор бермоқдалар. Ҳозир 282 коллектив беш йилликни тўрт йилда бажаришга, 2,5 минг киши эса машҳур фрезерчи Альбина Девятова ташаббуси асосида меҳнат унумдорлигини икки баробар ошириш ва фақат аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришга отланган.

— Ишлаб чиқаришда кадрлар асосий кучдир, — деди Тошкент область касаба союзлари Советининг VI пленумида доклад қилган область касаба союзлари Советининг раиси А. В. Браилов. — КПСС XXV съезди талаблари асосида касаба союз кадрлари активлиги ва масъулиятини оширишга катта эътибор беришимиз керак. Касаба союз комитетлари айрим ҳолларда кадрлар ва активларни танлашга эътиборсизлик билан қараётганлиги натижасида бир қатор корхоналарда давлат планлари бажарилмай қолаяпти.

Ўтган ойларда ўн олтита корхона маҳсулотни реализация қилиш планини адо этмади. Уларнинг айби билан 5 миллион сўмлик маҳсулот кам ишлаб чиқарилди. 56 корхона эса меҳнат унумдорлигини ўстириш бўйича белгиланган планни бажара олмади. 60 та корхона маҳсулот таннархини ошириб юборди. Бу корхоналарнинг касаба союз ташкилотлари меҳнатни уюштириш, социалистик мусобақани ривожлантириш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш устида кам қайғурмоқдалар.

Касаба союз ташкилотлари меҳнатни муҳофаза қилиш ва техника хавфсизлиги қоидаларининг тўла бажарилиши устидан алоҳида назорат ўрнатишлари керак. Кейинги пайтда ишлаб чиқаришда шикастланиш ҳоллари область бўйича қарийб етти процент қисқарди. Лекин шунга қарамай қишлоқ хўжалиги, рангли металлургия корхоналарида, электротехника саноатида меҳнатни муҳофаза қилишга кам эътибор бериляпти. Касаба союз ташкилотлари меҳнатни муҳофаза қилиш юзасидан белгиланган ташкилий-техникавий тадбирларнинг тўла бажарилиши устидан назоратни бўшаштириб юборганлар.

Пленумда кадрларни танлаш, тарбиялаш ва жой-жойига қўйиш масаласига алоҳида эътибор берилди. Бу соҳада ҳали кўпгина ишларни бажариш керак. 628 клуб ходимидан атиги 117 киши олий маълумотга эга холос. Кадрлар қанчалик малакали бўлса, улар олиб бораётган иш савияси ҳам шунчалик юқори бўлади. Кадрларга нисбатан талабчанликни кучайтириш керак. Ҳар бир касаба союз активи топширилган иш учун масъулиятни чуқур ҳис этсин, ўз бурчига садоқатли бўлсин.

Доклад юзасидан музокарада қатнашган ўртоқлар ҳам кадрлар активлиги ва масъулиятини ошириш лозимлигини алоҳида уқтирдилар.

— Ўнинчи беш йилликда корхонамиз коллективи маҳсулот ишлаб чиқаришни икки баробар, маҳсулот реализация қилишни 1,7 марта ошириши керак, — деди Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси касаба союз комитетининг раиси В. Г. Хомова. — Ишчиларимиз масъулиятни чуқур ҳис этиб, бор имкониятларини ишга солмоқдалар. Ўтган ойларда қолоқлар 22 процентга камайди. Кўплаб ишчилар Альбина Девятова ташаббусига қўшилиб, меҳнат унумдорлигини ой сайин оширмоқдалар. Ҳозир мусобақанинг барча турларида 3 мингдан ортиқ ишчи иштирок этаяпти. Мусобақага вақти-вақти билан якун ясаб, илғорларни моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантираяпмиз.

153-қурилиш тресги 31-бошқармасининг ғишт терувчиси Т. И. Кудряшова ўз коллективи эришаётган муваффақиятларни пленум қатнашчиларига сўзлаб берди. Бошқарма аҳли олтита объектни ишга тушириб, етти ойлик топшириқни шараф билан адо этди. Бу ютуққа Борисенков бошлиқ бригада аъзолари катта ҳисса қўшдилар. Бригада аъзоларининг ҳар бири 3—4 хил ҳунарнинг бошини тутган. Қурилиш касаба союз комитети илғор коллектив тажрибасини кенг ёймоқда.

Тошкент трактор заводи электриги, асбобсозлик цехи касаба союз комитетининг раиси В. Шомуродов ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва мураббийлик ҳаракатини ривожлантириш юзасидан тўпланган тажрибалар билан ўртоқлашди.

— Цех касаба союз ташкилотининг 146 аъзоси бор, — деди у. — Уларнинг аксарияти ёшлардир. Биз ёшларни ветеран ишчиларга бириктириб қўйганмиз. Йигит-қизлар илғор ишчилар тажрибасини ўрганиб, маълум вақт синовдан ўтгач мустақил меҳнат қилишга йўлланма оладилар.

Нотиқ цех касаба союз ташкилотлари раислари малакасини оширишга алоҳида эътибор бериш кераклигини уқтирди.

— Пахтакорлар ҳаётида долзарб дамлар бошланмоқда, — деди «Оққўрғон» совхози ишчилар комитетининг раиси А. Орипов. — Бу йил совхозимиз пахтакорлари гектар бошига 38 центнердан, жами 12,5 минг тоннадан кўпроқ «оқ олтин» ҳосили олиш учун курашмоқдалар. Бу мусобақада 1400 киши иштирок этаяпти. Мусобақа ҳар беш кунда якунланиб, илғорлар рағбатлантириляпти. Пахта йиғим-терими бошлангач, мусобақага механизаторлар ҳам қўшиладилар. Ҳозир саксонта терим машинаси тўла ремонтдан чиқариб қўйилди. Улар билан биз 10 минг тоннадан кўпроқ пахтани териб оламиз. Терим кампаниясидек масъулиятли даврга ҳаммамиз тўла ҳозирлик кўрган ҳолда келмоқдамиз.

Пленумда сўзга чиққан бошқа нотиқлар ҳам КПСС XXV съезди талаблари асосида касаба союз ташкилотлари ишини ташкил этишга, уларнинг ташкилотчилик қобилиятини оширишга кадрлар активлиги ва масъулиятини ўстиришга ёрдам берувчи таклифларни ўртага ташладилар.

Пленумда Тошкент область партия комитети ташкилий-партиявий ишлар бўлими мудири О. Зуфаров нутқ сўзлади.

Пленумда муҳокама қилинган масала юзасидан қарор қабул қилинди.

Пленум Тошкент область касаба союзларининг IX союзлараро конференциясини 1977 йил 17 февралда чақиришга қарор қилди.

Методик тўплам

Кейинги йилларда республикамизда ҳунар-техника таълими кенг ривож топди. Билим юртларида ёшларни ўқитиш ва уларга фойдали касб ўргатиш борасида бой тажрибалар тўпланди.

Бу ва шунга ўхшаш бошқа ишларни оммалаштириш мақсадида алоҳида методик тўплам чоп этилди. Ўзбекистон ССР Педагогика фанлари илмий-текшириш институти олимлари томонидан босмага тайёрланган ушбу китобда ҳунар-техника таълимини ривожлантиришга қаратилган қимматли методик йўл йўриқлар ҳам берилади.

Студентлар театри

Бундан икки йил муқаддам Тошкент Давлат медицина институтида иш бошлаган студентлар театри дастлабки ижодий ютуқларни қўлга киритди. Унинг репертуаридан қизиқарли спектакллар ўрин олди.

Институт саҳнасида дастлаб «Трансплантация» деб номланган спектакль намойиш қилинди. Совет медицина ходимлари ҳақида ҳикоя қилувчи бу асар томошабинларга манзур бўлди.

Орадан кўп ўтмай иккинчи асар ҳам театр репертуарига киритилди. Истеъдодли ёшлар ўзбек совет драматургияси намуналарига ҳам мурожаат қиладилар.

СЕНТЯБРЬ ТАРАДДУДИ

ҲАЁТ БИЛАН ҲАМНАФАС

ЯНГИ ўқув йили бошланишига саноқли кунлар қолди. Ҳадемай муҳташам мактабларимизнинг кенг ва ёруғ синфхоналарида, фан кабинетларида 1976-1977 ўқув йили зўр уюшқоқлик билан бошлаб юборилади.

Бу самарадорлик ва сифат беш йиллигида халқ маорифи органлари олдида улуғвор вазифалар турибди. Умумий ўрта таълимни янада ривожлантириш йўлида самарали ишлар олиб боришимиз лозим. Бу борада пойтахтимиз маориф ходимлари ҳам партия, совет органлари раҳбарлигида ва кенг жамоатчиликнинг яқиндан ёрдамида қувончли натижаларни қўлга киритдилар.

Халқ хўжалиги планига биноан 1976 йилда давлат капитал маблағлари ҳисобига биринчи сентябргача 8024 ўринли 5 та мактаб ва битта қўшимча бино, 2380 ўринли мактабгача болалар муассасалари бинолари қад кўтаради. Шаҳримиздаги 4-болалар уйи, 7-ихтисослаштирилган мактаб-интернат, ёш техниклар станцияси ва Фрунзе районидаги 5-музика мактабига янги бинолар қуриб берилди.

Янги кабинетлар ташкил қилиш ва мавжудларини жиҳозлаш топшириғи бажарилди. Ўқув кабинетларидан 22 таси очилди. Шунингдек, 4 та устахона ташкил топди. Ошхоналар тармоғи эса 1225 ўринга кенгайди. Бу тадбирлар туфайли 14 та мактабни кабинет системасига ўтказиш имкони туғилди.

Янги ўқув йилига пухта тайёргарлик кўришда Чилонзор, Собир Раҳимов, Октябрь районларида ишга айниқса катта масъулият билан қаралди. Бу ўринда оталиқ ташкилотларининг беминнат ёрдамини айтиб ўтмоқчимиз. Жумладан, Тошкент трактор заводи 210- ва 211-мактаблар билан, «Ташкенткабель» заводи 27- ва 115-мактаблар билан, «Гидрогеология» бирлашмаси 49-мактаб билан яхши ҳамкорлик қилди. Билим ўчоқлари биноларини сифатли ремонтдан чиқаришда, кабинетларни жиҳозлаш, уларни техника воситалари билан таъминлаш каби ишларда мазкур корхоналар жонбозлик кўрсатдилар. Тошкент трактор заводи ташаббус кўрсатиб, ўз оталиғидаги мактаб ўқувчиларига касб ўргатишни кенг йўлга қўйди.

Шаҳримиздаги барча билим ўчоқларида ягона ва мажбурий тарзда янги кийим формаси жорий этилди. Ўқувчилар ва болалар уйлари тарбияланувчиларининг кўпчилик қисми янги мактаб формасини кийди.

Умумий ўрта таълим шароитида ёш авлод ўқиши ва тарбияси учун ўқитувчининг жамоат олдидаги масъулияти янада ошди. Ёшларни сиёсий чиниққан, ахлоқий пок ва етук бўлиши бизнинг кучимизга куч қўшади, коммунистик идеалларни қарор топтириш учун курашимизда бебаҳо ёрдам беради. Шу сабабли ҳам ўқитувчиларнинг педагогик маҳоратларини ошириш масалаларига алоҳида эътибор бераяпмиз. Ўқитувчилар мунтазам равишда аттестациядан ўтказилмоқда.

Ўтган ўқув йилининг якунларига кўра, умумий таълим мактаблари ўқувчиларининг ўзлаштириши 99,7 процентга етди. Холбуки, бурноғи йили бу рақам 0,3 процент кам эди.

Ўқувчиларнинг касб танлашлари масаласини ижобий ҳал этиш йўлида муҳим тадбирлар белгиланди. Янги ўқув йилида қатор районларда касб танлаш бўйича мактаблараро марказлар иш бошлайди.

Ўқувчиларда фойдали касб-ҳунарни эгаллашга бўлган қизиқиш тобора ортиб бормоқда. 8- ва 10-синфларнинг 8400 битирувчиси ишчилар сафига қўшилиш истагини билдирди. Янги ўқув йилида улар шаҳар-техника билим юртларида ўқишни давом эттирадилар. Айниқса, 14- ва 127-ҳунар-техника билим юртларига кўп ўқувчи қабул қилинди.

Район халқ маорифи бўлимлари ўқув кабинетларини жиҳозлашда, янги қурилаётган мактабларнинг лойиҳасини ишлаб чиқишда Тошкент ва Жиззах областларига амалий ёрдам беришди.

Халқ маорифининг бу ва шунга ўхшаш бошқа соҳаларида қўлга киритилган ютуқлар янги ўқув йилида янада мустаҳкамланади. Умумий ўрта таълимга ўтишни таъминлаш, ёш авлодга ҳар томонлама пухта билим бериш йўлида шаҳримиз маориф ходимлари, педагогик колективлар бутун куч ва ғайратларини ишга соладилар, янги ўқув йилини зўр уюшқоқлик билан бошлаб юборадилар.

Ҳ. ЙЎЛДОШЕВ,
Тошкент шаҳар халқ маорифи бўлимининг мудири.

Саноат ишлаб чиқаришининг бу уч пешқадами пойтахтимиздаги турли корхоналарда меҳнат қилишади. Узлари бошқа-бошқа заводларда ишлаганлари билан уларнинг мақсади битта — зиммаларидаги шахсий беш йиллик топшириғини уч ярим йилда адо этиш. Суратларда: (чапдан) Фарид Гумиров — «Ташхимсельмаш» заводининг йиғувчи слесари. Раиса Логвиненко — 8-мотор ремонт заводининг ишчиси. Қобил Тўлаганов — асбобсозлик заводининг станокчиси.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

ЛЕКЦИЯ ПРОПАГАНДАСИ ВА АТЕИСТИК ТАРБИЯ

КПСС XXV съездида қайд қилинганидек, ҳозирги вақтда совет жамияти иқтисодий, сиёсий, ижтимоий ва маданий ҳаётнинг ҳамма жабҳаларида мисли кўрилмаган ютуқларга эришмоқда.

Мамлакатимизда ривожланган социалистик жамият барпо этилиб, кишиларнинг янги, тарихий бирлиги — совет халқи таркиб топди. Социалистик миллий маданиятларнинг ривожланиши, уларнинг бир-бирларини ўзаро бойитишлари асосида миллатлар ва элатларнинг бир-бирига яқинлашуви жараёни давом этмоқда. Социализм ва ленинча миллий сиёсатнинг улкан муваффақиятлари кўп миллатли совет мамлакати ижтимоий ва маданий ҳаётининг ҳамма томонларига зўр таъсир кўрсатиб, на фақат шаҳар ва ишчи посёлкалари, балки бутун қишлоқ аҳолисининг ҳам турмушини тубдан ўзгартириб юборди.

Фан-техника революцияси эндиликда йирик саноат ва иқтисодий марказлардагина эмас, қишлоқ жойларида ҳам кишилар турмушига катта таъсир кўрсатмоқда. Эндиликда ҳатто энг чекка қишлоқларда ҳам транзисторли радиоприёмник, телевизор сингари техника мўъжизаларини учратиш мумкин, китоб газета ва журнал кирмаган хонадон эса йўқ, дейиш мумкин.

Бир сўз билан айтганда, совет турмуш тарзи материалистик дунёқараш кишиларимиз ҳаёти ва онгига тобора чуқурроқ сингиб бормоқда.

Айни чоғда кишиларимиз маълум қисмининг онгида диний тушунчалар ҳамон сақланиб қолмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов республика Компартиясининг XIX съездида бу ҳақда шундай деган эди:

«Кейинги йилларда республикада атеистик тарбия кучайтирилди. Лекин аҳолининг маълум қисми ҳали ҳам дин таъсиридан қутилмаганлигидан, диний урф-одатларга риоя қилиб келаётганлигидан кўз юмиб бўлмайди. Атеистик пропаганданинг таъсирчанлигини кучайтириш, социалистик турмуш тарзини барқарор эттиришнинг муҳим воситалари бўлган прогрессив одатларни жорий қилишга кўпроқ эътибор бериш зарур».

Чиндан ҳам, баъзи оилаларда, айниқса қишлоқ жойларида, диний байрамлар, таомил ва ақидаларга риоя қилинади. Шуниси сир эмаски, айрим кишилар динни тан олмаганликларини эътироф қилсалар ҳам кўпинча қолоқ урф-одатларни бажо келтираверадилар. Улар, ўзларининг сўзларига қараганда, гўё ҳамқишлоқларидан орқада қолмаслик, кексаларнинг таънамаломатига дучор бўлмаслик учун эскича тўй қиладилар, чақалоқ туғилиши ёки дафн маросимини эскичасига ўтказадилар. Бизнинг замонамиз руҳига қарама-қарши бўлган ҳамда совет турмуш тарзи нормаларига мутлақо жавоб бермайдиган ана шундай диний урф-одатлар кишиларга, айниқса ёшларга, катта моддий ва маънавий зарар етказади.

Шуни ҳам эсдан чиқармаслик лозимки, неча юз йиллар мобайнида ҳукм суриб келган диний урф-одатларнинг яшовчанлик қобилияти баъзи кишилар ўйлаганидек, унчалик заиф эмас, улар ўз-ўзидан йўқ бўлиб кетмайди ҳам. Ҳозирги вақтда дин ҳомийлари динни «замонавийлаштириш»га зўр бериб уринмоқдалар ва бу йўлда жуда кўп нозик усулларни қўлламоқдалар.

Коммунистик партия ҳамиша марксизм-ленинизмга ёт бўлган идеология билан ҳеч қачон чиқишмаган ва чиқишмайди ҳам, бу соҳада ҳеч қандай ён босишларга бормайди ҳам. Ана шуни тўла ҳисобга олган ҳолда, мамлакатимизда доимий равишда илмий жиҳатдан асосланган, хилма-хил изчил методлар қўлланилаётган атеистик иш олиб борилмоқда. Бу борада «Билим» жамиятининг Тошкент область ташкилоти ҳам каттагина тажриба тўплаган.

Ташкилотнинг атеистик билимларни пропаганда қилиш бўйича илмий-методик кенгаши КПСС Марказий Комитетининг 1976 йил 16 июлда эълон қилган «Атеистик тарбияни кучайтириш тўғрисида»ги қарори, шунингдек, республика Компартияси Марказий Комитети ҳамда область партия комитетининг тегишли қарорларига амал қилиб йил сайин ўз фаолиятини кенгайтирмоқда, бу ишда янги-янги форма ва методлардан фойдаланмоқда.

Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, эндиликда атеистик пропаганда шунчаки маърифий характерга эга бўлмай қолди, сабаби — эндиликда аксарият кишиларимиз бу соҳада ҳам етарли даражада билимга эгадир. Шу боисдан ҳам атеистлар ўз чиқишларининг аввало ғоявий-тарбиявий жиҳатини ҳисобга олган ҳолда совет турмуш тарзини мустаҳкамлаш, зарарли диний урф-одатларни илмий далилларга асосланган ҳолда фош қилиш, янгича совет одатларини, анъаналарини, байрам ва маросимларни оммалаштириш ва жорий этиш масалаларига кўпроқ эътибор бермоқдалар. Шу ўринда кишиларда совет ватанпарварлиги, халқлар дўстлиги, пролетар интернационализми ва ташаббускорлик ҳис-туйғуларини тарбиялашга алоҳида диққат қилинмоқда.

«Билим» жамияти область ташкилоти правлениеси президиумининг кенгашларида шаҳар, район ва бошланғич ташкилотларнинг омма орасида атеистик пропаганда олиб бориш соҳасидаги ҳисоботлари тингланиб, бу ишни чуқурлаштириш ва кенгайтиришга қаратилган қарорлар қабул қилинмоқда.

Бизнинг фаолиятимизда илмий атеизмни пропаганда қилишнинг энг асосий формаси лекция бўлиб, ҳозирги вақтда қарийб 600 га яқин тайёргарликдан ўтган лектор динга қарши мавзуларда лекциялар ўқишга жалб этилган. Шуниси диққатга сазоворки, бу лекция ва тадбирларнинг ярмидан кўпи янги прогрессив анъана ва маросимларни турмушга кенг жорий этиш, уларни оммалаштириш масалаларига бағишланган. Наврўз, Ҳосил байрами, ёшларни Совет Армияси сафларига кузатиш, ишчилар ва колхозчилар сафига қабул қилиш, паспорт топшириш, пенсияга узатиш каби совет маросим ва байрамларини жорий қилишда лекция пропагандаси кўп жиҳатдан ёрдам берди, деб айта оламиз. Шунингдек, жамиятимиз ташвиқоти туфайли жойларда саломатлик ва озодалик кунлари, атеист лектор куни, «Энг обод маҳалла», «Энг яхши уй бекаси», «Энг яхши ошпаз» номини олиш учун конкурслар ўтказилмоқда.

«Билим» жамияти аъзолари ва пропагандистлар дафн маросимини янгича ўтказишни жорий қилиш бўйича ҳам катта иш олиб бораётирлар. Маълумки, илгарилари дафн маросимини дабдабали равишда, кўплаб пул сарф қилиб ўтказишга эътибор берилардию, аммо марҳумнинг хотирасини абадийлаштиришга, қабристонларни обод қилишга, вақти-вақти билан у ерларда марҳумларни эсга олиб, қабр устига бирор белги, ёзув қўйиш кабилар деярли эсга келмас эди. Эндиликда эса пойтахт областининг ҳамма қабристонлари обод қилиниб, уларга тегишли ёдгорликлар қўйилмоқда. Уруш ва меҳнат ветеранларининг қабрлари устида янги узилган гулларни кўрасиз. Ёдгорликлар олдида ўқувчилар пионер сафига қабул қилинади, ёшларнинг уруш ва колхоз тузуми ветеранлари, илғор кишилар билан учрашувлари ўтказиб турилади.

Кейинги вақтда олимлар ва мутахассисларнинг коллектив равишда шаҳарлар ва районларга чиқиб, илмий-амалий конференциялар, семинарлар, оғзаки журналлар, лектор-атеист кунлари ва ҳафталиклари, тематик ва савол-жавоб кечалари ташкил қилишлари анъанага айланди, дала шийпонлари пропаганданинг ўзига хос маркази бўлиб қолди. Область партия комитетининг бевосита ташаббуси билан лекторлар атеистик адабиёт янгиликлари, лектор ва пропагандистларга ёрдам тариқасида ёзилган лекция текстлари, кўргазмали қуроллар билан таъминланаётир, қишлоқ атеистларига методик ва амалий ёрдам кўрсатилаётир.

Ҳозирги вақтда илмий-методик кенгаш, пропгандистик тадбирларга пухта тайёргарлик кўриш масалаларига алоҳида эътибор бермоқда. Бу тадбирларнинг иштирокчилари олдиндан жойларда бўлиб, аҳолининг турмуш ва меҳнат шароити билан танишадилар, уларнинг қизиқишларини ҳисобга оладилар, маҳаллий руҳонийларнинг фаолиятлари билан ҳам танишадилар. Олимлар билан учрашувлар, конференциялар, тематик кечаларни тўғри планлаштириш ва қизиқарли қилиб ўтказишда бундай тайёргарлик жуда қўл келади.

Яқинда Бўка, Пискент, Бўстонлиқ, Оққўрғон ва Бекобод районларида область партия комитети билан биргаликда ўтказилган қатор семинарлар, олим ва мутахассислар билан учрашувлар, тематик кечалар меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда янги прогрессив байрам ва маросимларнинг ролига бағишланди. Уларда олимлар бошқа қардош республикаларда янги анъаналар қандай жорий қилинаётгани тўғрисида сўзлаб, конкрет маслаҳатлар бердилар.

Шундай учрашувлардан бири «Фан динга қарши» оғзаки журнали Қуйи Чирчиқ районидаги «Коммунизм» колхозининг 1-бригадаси дала шийпонида ўтказилди. Дала шийпони плакатлар, стендлар, ҳикматли сўзлар ёзилган лавҳалар билан чиройли қилиб безатилди. Кечада район партия комитетининг секретари Д. Зареддинова, фалсафа фанлари кандидатлари П. Ҳамидов, М. Абдурасулов, кекса атеист З. Раҳмонзода ва бошқалар сўзга чиқишди. Қизғин ўтган бу учрашувда динга ишонувчилар ҳам, атеистлар ҳам фаол иштирок қилиб, ўзаро дўстона баҳслашдилар.

Тошкент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозида «Дин ва ҳозирги замон» темасида ўтказилган назарий конференция, Оҳангарон районида ташкил қилинган «Атеист лектор куни», Бўстонлиқ районидаги «Ленинград» колхозида уюштирилган «Медицина ва дин» мавзуидаги кеча ҳам жуда қизиқарли ўтди. Шунингдек, Ўрта Чирчиқ районида «Оила ва мактабда атеистик тарбия» мавзуида ўтказилган илмий-амалий конференция, Янгийўл районида бўлган «Ислом динида муқаддас жойларга сиғиниш» оғзаки журнали, Ўрта Чирчиқ районидаги Куйбишев номли колхозда ўтказилган «Дин ва давр» кечаси ҳам йиғилганлар хотирасида сақланиб қолди.

Областимизда атеистик пропагандани олиб боришда А. Ортиқов, О. Шокиров, М. Зокиров, Н. Сирожиддинов, А. Агаронян каби фан докторлари ва профессорлар, А. Абдусаметов, И. Эрбўтаев, Н. Саидов, У. Шокиров, Э. Санақулов, С. Облоқулов, З. Ғофуров каби фан кандидатлари ва доцентлар, Б. Орифхўжаев, З. Раҳмонзода, К. Содиқов ва бошқа атеист лекторлар фаол қатнашмоқдалар.

Лектор-атеист кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш масаласига ҳам жиддий эътибор берилмоқда. Лекторлик маҳорати халқ университети ҳузурида область партия комитети билан биргаликда ташкил қилинган атеист лектор факультети, шунингдек маҳаллий миллат хотин-қизлари учун ташкил қилинган турмуш маданияти ва аҳлоқ тарбияси факультети бир неча йилдан бери ишлаб турибди. Ҳар йили уларни бир неча ўн атеист-лектор битириб чиқмоқда. Бу факультетларнинг тингловчилари ўз машғулотларида олимлар ва мутахассисларнинг лекцияларини тинглабгина қолмай, ўзлари ҳам ижодий семинарларда қатнашадилар, адабиёт ва илмий манбалар билан мустақил ишлашга ўрганадилар, лекция ва суҳбатлар учун текстлар тузиш, кўргазмали ва техника пропагандаси воситаларидан фойдаланиш йўлларини ўзлаштирадилар. Шунингдек, улар жойларда атеистик ишнинг ташкил қилиш тажрибаси билан танишиб, назарий билимларини амалий тажриба билан мустаҳкамлаш имконига эгадирлар.

Областимизнинг ҳамма шаҳарлари ва қарийб ҳамма районларида илмий атеизм бўйича халқ университетлари ва мактаблари ишлаб турибди. Шунингдек, Зангиотадаги илмий атеизм уйи меҳнаткашларда материалистик дунёқарашни шакллантириш ва диний сарқитларга қарши курашишда самарали фаолият кўрсатмоқда.

Албатта, кишилар онгидаги диний ва бошқа эскилик сарқитлари билан кураш— бу фақат атеист лекторлар, «Билим» жамияти аъзолари, пропагандистларнинг иши бўлмаслиги керак. Бу қийин, мураккаб, аммо шарафли вазифани бажаришда ҳамма коммунист ва комсомоллар, бутун совет ва хўжалик активлари фаол қатнашишлари лозим. Коммунистик аҳлок учун, совет турмуш тарзини, материалистик эътиқодни қарор топтириш учун кураш ҳаммамизнинг муқаддас бурчимиздир.

Э. ЮСУПОВ,
«Билим» жамияти Тошкент область бўлими правлениеси раиси, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси.

Ж. МЎМИНОВ,
«Билим» жамияти референти.

ТАРИХНИ ЖОНЛАНТИРИБ

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚЛАРИ ТАРИХИ МУЗЕЙИ 100 ЁШДА

XIX асрнинг иккинчи ярмига келиб Туркистонда мавжуд бўлган ўндан зиёд илмий жамиятларда, баъзи муассасаларда, айрим шахслар қўлида ўлка этнографияси, нумизматика, зоология, минералогияга оид ажойиб коллекциялар тўпланган эди.

Таниқли рус олими, сайёҳ А. П. Федченко биринчи бор Тошкентга келганида шаҳарда шулар асосида оммавий музей ташкил этиш ҳақида таклиф киритади. Генерал-губернатор Кауфман номига ёзган докладномасида А. П. Федченко ўз фикрини ойдинлаштириб, «Туркистоннинг муваффақиятли тараққиёти учун уни пухта ўрганиш зарур, бунинг учун музей энг яхши воситадир» деб таъкидлаган эди.

1876 йил июнида Туркистон ўлкасида музей қурилиши бошланди. Музей экспозицияси қисқа фурсатда шаклланди. Ҳар куни бутун-бутун коллекциялар келиб турди. Ўлка табиати тадқиқотчилари Н. А. Северцов, А. Э. Рогаль, Н. В. Мушкетов, Д. В. Иванов Туркистон бўйича қилган саёҳатлари давомида йиғишган коллекцияларни музейга совға этишди.

Рус олимлари, врачлари, ўқитувчилари, агроном ва ўлкашунослари Петербург ва Москва музейлари, кутубхоналарини Ўрта Осиё буюмлари билан бойитишдан ташқари маҳаллий музей ва кутубхонани ҳам унутишмас эдилар. Тошкент оммавий музейи экспозицияси улар қиёфасида ўзининг фаол дўстларини кўрди. 1877 йилдаёқ экспозицияда 1500 га яқин этнография, табиёт, археология, қишлоқ хўжалигига оид буюмлар, 800 та қадимги танга ва нишонлар мавжуд эди.

Тошкент музейи экспонатлари 1890 йилда Туркистон қишлоқ хўжалик кўргазмасида, 1899 йилда Тошкент фотография кўргазмасида намойиш қилинди. Орадан бир йил ўтгач халқаро Париж кўргазмасида музей маҳаллий халқлар кийим-бошлари, миллий асбоб-ускуналар, кўн, ойна, металл маҳсулотлари, археология ва табиёт-тарих, археология бўлимлари экспонатларини намойиш этди. Музейнинг катта этнография коллекцияси эса 1906 йилда Милан кўргазмасига юборилди.

Революциянинг дастлабки кунлариданоқ В. И. Ленин барча йирик бадиий тарихий коллекцияларни халқ мулкига айлантириш, миллий маданият ёдгорликларини эса меҳнаткаш омманинг маърифат ўчоғи— музейларга айлантириш ҳақида таклиф киритди.

1918 йилнинг 1-июнида Туркистон халқ университети ташаббуси билан музей оммавий кутубхонадан ажратилди ва Туркистон халқ музейи номи билан мустақил фаолият бошлади.

Самарали йиғув-тўплов ишлари натижасида музей фондлари турли соҳаларга оид экспонатлар билан бойиди. Илк маориф ўчоқларидан фаннинг сўнгги ютуқларигача, театр санъатининг тетапоясидан академик ва халқ театрларигача бўлган тараққиёт, физкультура-спорт, соғлиқни сақлаш ривожи, қардош республикалар, чет эллар билан маданий алоқаларнинг ўсишигача — барча-барча мавзулардаги экспонатлар фонддан, сўнгра музей экспозициясидан муносиб ўрин олди.

Этнография соҳасида музей ўзининг асосий диққатини Совет Ўзбекистонидаги ишчилар синфининг шаклланиши ва шаҳар, қишлоқ меҳнаткашлари турмуши ва маданияти тараққиёти жараёнларини ўрганишга қаратди.

1968 йилда музей фондларида 30 минг археологик ёдгорликлар, 50 минг танга ва медаллар, 15 минггача этнография предметлари, 200 дан зиёд моддий ёдгорликлар, 30 минг архив, 100 минг фотоҳужжатлар мавжуд бўлиб, уларнинг қарийб ярмиси Совет Ўзбекистони тарихига оид эди.

КПСС Марказий Комитетининг кейинги съездлари қўйган тарихий вазифаларни амалга ошириш учун музей ўз экспозициясини тубдан қайта яратиш учун иш бошлади. Ўзбекистон ҳукумати моддий-тарихий революцион ёдгорликларни прапаганда қилишдаги музей фаолиятига катта аҳамият бериб, унга кўркам бинолардан бири — XIX аср архитектура ёдгорлиги бўлган бинони берди. Бу ерга 1919 йил 8 октябрда тузилган ВЦИКнинг ва РСФСР Халқ Комиссарлари Советининг Туркистон комиссияси ишлаганлиги ҳақида ёдгорлик — лавҳа ўрнатилган.

Музей залларида ўқувчиларнинг революция иштирокчилари, комсомол ташкилотчилари, дастлабки пионер отрядларини тузганлар билан учрашувлар ўтказиш кенг йўлга қўйилган. Улуғ Октябрь ва гражданлар уруши қатнашчилари иштирокида пионерга, комсомолга қабул қилиш маросимлари ўтказиб турилади.

Меҳнаткашларнинг талаб ва истакларини ҳисобга олиб, музей «Тошкентнинг архитектура ёдгорликлари», «Революцион воқеалар бўлган жойлар», «Ўзбекистон пойтахти бугунги кунда», каби мавзуларда экскурсиялар уюштирилди.

Бугунги кунда музей экспозицияси ибтидоий жамоа ва қулдорлик тузуми даврлари, феодализм даври, Туркистон чор Россияси составида, Бухоро ва Хива чор Россияси протекторати остида, Туркистон территориясидаги революцион ҳаракатлар ва Совет Ўзбекистони даврлари каби асосий бўлимларга эга. Махсус бир залда «Ўзбекистон ССР халқларининг қардош оиласида» доимий кўргазмаси жойлашган. Музейдаги экспозицияларда Ўзбекистон халқларининг ўтмиши, уларнинг порлоқ келажак учун курашлари ўзининг ёрқин аксини топган.

Музей ҳузуридаги аспирантурада тарих ва музейшуносликнинг турли соҳалари бўйича мутахассислар тайёрлаш яхши йўлга қўйилган. Унинг илмий советида аспирантлар, тадқиқотчиларнинг ҳисоботлари тез-тез тинглаб турилади. Музейнинг ўндан зиёд ходими фан кандидатидир.

Коллектив фаолияти катта мукофотлар билан тақдирланган. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги, В. И. Ленин таваллудининг 100 йиллигига бағишланган музейларнинг иттифоқ ва республика кўрикларида унга «Ўзбекистоннинг энг яхши музейи» унвони, биринчи ва иккинчи ўринлар, СССР маданият министрлигининг биринчи ва иккинчи даражали дипломлари, республика маданият министрлигининг биринчи даражали дипломи берилди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги М. Т. Ойбек номидаги Ўзбекистон халқлари тарихи музейи 100 йиллигини нишонламоқда. Ўзининг вужудга келиши, тараққиёти ва фаолияти намунасида КПССнинг ленинча доно сиёсатининг тантанасини намойиш қилмоқда.

Ҳ. СОДИҚОВ,
З. МУҲАММАДЖОНОВ.

Дунё овози
чет эл хабарлари

И. БРОЗ ТИТОНИНГ АЙТГАНЛАРИ

БЕЛГРАД. Югославия Социалистик Федератив Республикасининг президенти И. Броз Тито Коломбодан қайтиб келганидан кейин қуйидагиларни айтди: блокларга қўшилмаган мамлакатлар давлатлари ва ҳукуматлари бошлиқларининг конференцияси жуда катта аҳамиятга молик воқеа бўлди. Коломбо конференцияси блокларга қўшилмаслик кучи халқаро муносабатларда жуда катта омил эканлигини намойиш қилди. Конференция блокларга қўшилмаслик жаҳонда халқаро муносабатларга ва халқаро ҳамдўстлик дуч келаётган проблемаларни ҳал этиш йўлларига ўз қарашлари билан ёндошишни кўзда тутган ва кенг тарқалган ҳаракат эканлигини тасдиқлади.

Шимолий Ирландиянинг бош шаҳри Белфастда вазият яна мушкуллашди. Католиклар яшовчи районларда ўқ овозлари янгради, бомбалар портлади. Айрим кўчаларда баррикадалар пайдо бўлди. Суратда: Белфаст кўчаларида ёнаётган баррикадалар. ЮПИ—ТАСС фотоси.

БИРЛИК — ҒАЛАБА ГАРОВИ

БЕРЛИН. Халқ бирлиги ҳукуматида ташқи ишлар министри бўлган Клодомиро Альмейда оу ерда ўтказилган матбуот конференциясида қуйидагиларни айтди: Чилидаги барча антифашист кучларнинг бирлиги Чилида демократияни тиклаш йўлидаги курашда ғалаба қозониш учун зарур шартдир. У ҳозирги вақтда фашист хунтаси Чили аҳолисининг кенг табақаларига қарши террор ва репрессияларни янада кучайтирганлигини таъкидлаб ўтди. Фашист хунтаси энг ваҳшиёна усулларни қўлланиб, кучайиб бораётган қаршилик ҳаракатини бостиришга, халқни чўчитишга ва демократик кучлар сафини бузишга уринмоқда.

ГРЕЦИЯ КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ БАЁНОТИ

АФИНА. Греция Коммунистик партияси Марказий Комитети баёнот эълон қилди. Марказий Комитет бу баёнотда Эгей денгизида рўй берган хатарли аҳволга эътиборини жалб этди. Бундай аҳвол шу ҳавзанинг қитъадаги шельфи тўғрисидаги масалада Греция билан Туркия ўртасида чиққан можаро натижасида вужудга келди.

Халқаро монополиялар, дейилади баёнотда, қитъадаги шельфи проблемасидан Ўрта денгизнинг шарқий қисмида ва Ўрта шарқда ўзларининг стратегик ва иқтисодий планларини амалга ошириш мақсадида фойдаланмоқдалар. Империалистик доиралар шу районни ўз назоратига олиш, Эгей денгизи ҳавзасида НАТО ва АҚШнинг бурди кетиб қолган позицияларини Греция ва Туркиянинг, шунингдек, Кипрнинг миллий мустақиллиги ҳисобига мустаҳкамлашга интилмоқдалар.

ЎНГЛАР КЕСКИНЛИКНИ КУЧАЙТИРМОҚДАЛАР

БАЙРУТ. Ливандаги кўпгина сиёсий ва диний арбобларнинг шаҳар аҳолисини қириш ва бутун-бутун кварталларни вайрон қилишни тўхтатиш ҳақидаги даъватига қарамай, ўнг кучлар кеча яна ғарбий Байрутнинг тинч районларига неча ўнлаб оғир снаряд ва миналарни ёғдирдилар. Бугун эрталаб шаҳарда ҳам оғир тўплардан отилган снарядлар портлаб турди.

Кеча Ливаннинг ҳамма қисмида ва пойтахтдаги фронт линияси бўйлаб қаттиқ жанглар давом этди. Ўнг кучлар шимолий Ливандаги Триполи шаҳрига ёриб кириш учун яна уриниб кўрдилар. Тараққийпарвар матбуот фалангачиларнинг ўнг христиан кучлари Триполидан 6 километр нарида турибди, деган хабарларини рад этди.

(ТАСС, 23 август).

ХИТОЙ ВА АФРИКА

Лусака шаҳридан 200 километр нарида жойлашган Капири-Мпоши станциясида Хитой Халқ Республикаси кўмагида қурилган «Танзам» темирйўлини Танзания ва Замбияга расмий топшириш маросими бўлди.

Бу маросим маочилар практикасига ҳеч бир тўғри келмайдиган ғайри оддий тарзда камтарона қилиб ўтказилди. Гап шундаки, гарчи Пекин «Танзам»ни қуриш учун Африкага ўтган 15 йил мобайнида кўрсатилган Хитой ёрдамидан ҳам кўпроқ маблағ сарфлаганига қарамай, Швецияда чиқадиган «Дагенс нюхетер» газетасининг ёзишига кўра, бу лойиҳа темирйўл очилишидан илгариёқ амалда эскириб қолган эди. «Қора қитъа»га кўрсатилаётган «самарали ёрдам» ҳақидаги маочилар пропагандаси бу гал ҳам совун кўпигидай ёрилди-қолди.

Жуда кўп фактлар шуни кўрсатмоқдаки, Хитойнинг Африкадаги ёш давлатлар билан иқтисодий ҳамкорлиги уларнинг миллий мустақиллиги учун кам фойда бермоқда. «Тропик Африка мамлакатларида, — деб ёзади «Уэст африкэн пайлот», — газетаси, — ХХР шундай пойиҳаларни амалга оширишни мўлжалламоқдаки, бу катта маблағ талаб этмайди, аммо пропаганда жиҳатдан маълум аҳамиятга эга». Булар тўқимачилик, тамаки, гугурт фабрикалари, шоли тозалаш ва қанд заводлари, чой ва шакарқамиш фирмаларидир. Албатта, бу корхоналар керак, аммо улар Африка мамлакатлари миллий экономикасини вужудга келтиришда унчалик аҳамиятли эмас. Аммо, маочилар пропагандаси «сохта камтарлик»ни йиғиштириб қўйиб, масалан, Мали, Конго ва Занзибарда тамаки саноати вужудга келган экан, бу нарса Хитой ёрдами туфайлигина бўлди, деб таъкидлагани таъкидлаган.

Пекин ўзига «обрў» келтирадиган объектларни қуришга бош қўшишдан ҳеч қачон ўзини четга олган эмас. Масалан, у Киншаса, Нджамене, Дакар ва Нуакшотеда «олимпия стадион»ларини қуришни ўз зиммасига олди. Маочилар бу стадионларнинг ҳайбатли бетон минбарлари «Хитойнинг бу мамлакатлар тараққиётига кўрсатган катта ёрдами» ҳақида африкаликларга ҳамиша эслатиб турсин, деган мақсадни кўзда тутмоқдалар.

Африкаликларни идеологик жиҳатдан ишлаш тадбирлари ҳам кўрилмоқда. Исталган китоб дўконида арзон баҳода «Хитой», «Хитой қурилишда» журналларини сотиб олиш мумкин. Бу—легал каналлар бўйича олиб борилаётган пропаганда. Аммо, бу соҳада контрабанда каналлари ҳам ишлаб турибди. Африкаликлар кўпинча ўз иш жойларида улар яшаётган мамлакатга қўшни бўлган дўст давлатларга нисбатан душманлик руҳида ёзилган журналлар ва брошюраларни топадилар. Нуқул туҳматдан иборат бу нашрлар Пекин билан жуда қалин алоқа ўрнатган Англия мустамлакаси — Гонконг орқали Африкага тарқатилади.

Хитой кундалик турмуш орқали ҳам ўзининг Африкадаги «хизматлари» ҳақида минут сайин эслатиб туради. Бу ерда «Хитойда ишланган» деб тамға босилган эмал кружкалар, термослар, электр фонарлар, керосин лампалари, устма-уст тахланиб, чанг босиб ётган консерваланган шампиньон банкалари ва бошқа хоказо буюмларни учратиш мумкин. Булар ҳам Хитой пропагандаси учун қўшимча восита бўлиб хизмат қилади. Лекин, айни чоқда бу —Африка мамлакатларидан кўпроқ валюта олиш воситаси, у ёки бу Африка мамлакатининг ўз ишлаб чиқаришини ривожлантиришга тўсқинлик қиладиган тормоздир. Масалан, Замбияда чиқадиган газеталар ўз норозиликларини бундай баён этишди: Хитой импорти эндигина ривожлана бошлаган маҳаллий тўқимачилик саноатини амалда хиппа бўғиб қўйди.

ХАЛҚАРО МАВЗУДА

Хитой Африкадан қандай мақсадларни кўзламоқда? «Маочилар, — деб ёзади ГДРда чиқадиган «Хорицонт» ҳафталиги, — бу қитъага дунёдаги кучлар нисбатини Пекин фойдасига ўзгартириш учун энг қулай плацдарм, деб қарамоқдалар». Бу ғоя маочи лидерлар миясида 60-йилларнинг бошида, яъни Африка мамлакатларининг анчагина қисми мустамлака тутқунлигидан қутилиб, мустақил йўлга қадам қўйган даврдаёқ пайдо бўлган эди. Пекин дипломатиясининг «қора қитъа»га дастлабки юриши унчалик муваффақият келтирмади. Африкаликлар тезда пайқаб олдиларки, Мао шиорлари ва доктриналарининг катта кўпчилиги ривожланаётган мамлакатлар учун мақбул бўлмай, аксинча, улар миллий мустақилликни мустаҳкамлаш ишига зарар етказади. Худди шунинг учун ҳам 60-йиллар охирида Бурунди, Дагомея, Марказий Африка Республикаси, Гана ва Тунис ХХР билан муносабатларини тўхтатиб қўйдилар. Хитойнинг Африкадаги обрўси ларзага келди. Жуда кўпгина Африка мамлакатларига юборилган Пекин эмиссарлари чақирилиб олинди. Улар энди «Буюк Хитой девори ичкарисида туриб Африка қитъасига навбатдаги юришни бошлаш ниятида эскирган йўл-йўриқларини янгилаб, қайта ишлаб чиқишга киришдилар.

Бу гал Африка давлатларининг социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари билан ҳамкорлигини бузишга катта умид боғланди. Жумладан, пекинлик бузғунчилар БМТ савдо ва тараққиёт бўйича конференцияси (ЮНКТАД)нинг яқинда бўлиб ўтган сессиясида социалистик мамлакатлар, аввало Совет Иттифоқининг Африка давлатларига бераётган реал ва самарали ёрдамини бузиб кўрсатишни асосий мақсад қилиб олдилар. Хитой делегатлари социалистик мамлакатлар билан ривожланаётган мамлакатларнинг ўзаро иқтисодий ҳамкорлигининг конкрет формаси — биргаликда саноат ёки савдо компанияларини тузиш ҳамда илғор саноат технологиясини ёш мустақил давлатларга топшириш тадбирларига тиш-тирноқлари билан қаршилик кўрсатдилар. Айни чоқда улар ёш мустақил давлатларни собиқ мустамлака давлатлари билан келишишга ундадилар.

Маочилар Африкада гўё «совет манфаатдорлиги» тўғрисида қанчалик туҳмат қилиб, айюҳаннос солмасинлар, бу билан улар социалистик мамлакатлар ёрдамининг самарали эканлигига ўз тажрибасида ишонган давлатларни тўғри йўлдан қайтара олмайдилар. Совет Иттифоқининг ривожланаётган давлатларга нисбатан ўтказаётган изчил сиёсати, унинг миллий озодлик ҳаракатларини қўллаб-қувватлаётганлиги ҳайриҳоҳлик билан маъқулланмоқда. Анголада яқиндагина бўлиб ўтган воқеалар кимлар Африка халқлари тарафидалигини, ким эса уларнинг душманлари билан ҳамкорлик қилаётганлигини бутун дунёга яна бир карра намойиш этди.

Замонамизнинг муҳим проблемаларини ҳал қилишга ёндошиш масаласида Пекин дипломатияси билан Африка мамлакатларини чуқур жарлик ажратиб турибди. Тинчлик, ялпи қуролсизланиш ҳамда қуролланишга қарши Бутунжаҳон конференциясини чақириш учун кураш каби принципиал халқаро проблемалар бўйича Хитой билан мустақил Африканинг қарашлари бир-бирига тамомила зиддир. Африка тинчлик ва хавфсизлик, жанжалли масалаларни ҳал қилишда куч ишлатмаслик тарафдоридир. Хитой эса бунга мутлақо қаршидир.

Маочиларнинг сафсаталари Африка қитъасида Пекин раҳбарларига нисбатан бўлган ишончсизликни йўқота олмайди. Миллий озодлик ҳаракатининг объектив ривожланиш жараёни шундан далолат бериб турибдики, мустақил Африканинг революция поезди Пекин белгилаган йўлдан эмас, балки тамомила бошқа йўлдан бормоқда.

Ю. ВЛАДИМИРОВ.
(АПН).

МЕХАНИЗАТОРЛАР МУСОБАҚАСИ

Бу йил Қуйи Чирчиқ пахтакорлари каттагина майдонлардаги ҳосилни машинада териб олишга ҳозирлик кўрмоқдалар. Бу ишнинг муваффақияти кўп жиҳатдан механизаторларнинг маҳоратига боғлиқдир.

Яқинда ўтказилган механизаторлар мусобақасида уларнинг тайёргарлиги ва маҳорати синовдан ўтказилди. Мусобақада колхоз ва совхозлардан 19 механик-ҳайдовчи қатнашди.

Киров номли совхоз механизатори Ан Сергей мусобақада яхши натижага эришди. У терим машинасини бошқариш, агрегатни қайилтириш сингари иш жараёнларини усталик ва чаққонлик билан бажарди ва биринчи ўринни эгаллади. Ан Сергей «Москвич» енгил автомашинаси билан тақдирланди.

Иккинчи ўрин «Победа» колхозининг механизатори О. Алтатовга берилди. У «Урал» мотоцикли билан мукофотланди.

Энгельс номли колхознинг механизатори Анатолий Стариков учинчи ўринни эгаллаб, гилам мукофоти олишга сазовор бўлди.

Шунингдек, «Заря коммунизма» колхозидан Крилл Ким, Димитров номли колхоздан Ким Олег, «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхоздан Мамат Арип сингари механизаторлар ҳам мусобақада яхши қатнашиб, қимматбаҳо совғалар ҳамда Фахрий ёрлиқлар билан мукофотландилар.

Т. МАМАТОВ.

МАРҲАБО, ЯНГИ ҲОСИЛ

Ҳадемай бепоён пахтазорларда янги ҳосил йиғим-терими қизғин бошлаб юборилади. Етилаётган ҳосил эл хазинасига қут барака бўлиб киради. Ф. Носиров номли пахта тозалаш заводи тайёрлов пунктининг ишчилари янги ҳосилни сабрсизлик билан кутмоқдалар.

Ишчилар техника воситаларини ўз вақтида сифатли ремонтдан чиқариб қўйдилар. 26 та транспортер, 18 та «ПЛ» маркали механизмлар, қуритиш-тозалаш цехи, 2 та автомобиль тарозиси фойдаланишга шай қилиб қўйилди.

Пункт тайёрловчилари бу йил 15 минг тонна «оқ олтин»ни қабул қилиб олишга сўз беришди. Бу ҳосилни жамлаш учун 43 та пункт майдончаси тайёрланди. 5 минг квадрат метр жой асфальтланди. Ҳосилни сифатли сақлаш, ёнғиндан муҳофаза қилиш тадбирлари ҳам кўриб қўйилди. Насослар ремонтдан чиқарилиб, ҳовузлар зилол сувга тўлдирилди.

Янгийўл районидаги бошқа пахта тайёрлов пунктлари ҳам янги ҳосил қабул қилиб олишга тайёр бўлиб турибди.

ОҲАНГАРОН РАЙОНИДА

ИНВАЛИДЛАРГА ҒАМХЎРЛИК

ТОШКЕНТ область социал таъминот бўлимининг Оҳангарондаги районлараро енгил автомобиллар таъминот базасидан Улуғ Ватан уруши инвалидлари ҳамда меҳнат инвалидларига ҳар йили юзларча «Запорожец», «Москвич» ҳамда мотоколяскалар берилаётир.

Бу ерда шу йилнинг ўтган ойлари ичида 60 га яқин инвалид «Запорожец» енгил автомашинаси, 34 инвалид янги маркадаги қулай мотоколяска миниб чиқиб кетишди.

Бепул енгил автомашиналар олганлар орасида собиқ фронтчилар — II группа инвалидлари, Оржоникидзе районилик С. Азаматов, олмалиқлик Иван Камарницкий, чирчиқлик С. Иброҳимов ва бошқалар бор.

Шунингдек III группа инвалидларидан бекободлик Д. Бобоқулов, Улуғ Ватан урушидан майиб бўлиб қайтган собиқ солдат В. Смолянин, меҳнат инвалидларидан Ю. Литкин, Т. Асқаровлар эса нархи арзонлаштирилган енгил автомашина ҳамда мотоколяскалар билан таъмин этилди.

А. ҚУКИЕВ.

ОНА-ВАТАН БЎЙЛАБ

МОСКВА. Мосфильм кўчасида қад кўтарган айлана шаклидаги уй фойдаланишга топширилгач, пойтахтликлар мингга яқин янги квартирага кўчиб ўтишади. Суратда: янги уйнинг кўриниши.

Б. Корзин фотоси.

СВЕРДЛОВСК. Верх-Исетский металлургия заводи Уралдаги энг кекса корхоналардан. Бу йил у 250 ёшга тўлади. Суратда: заводнинг болалар-ўсмирлар байдарка мактаби қатнашчилари машғулот пайтида.

А. Грахов фотоси.

ҚОЗОҒИСТОН ССР. Павлодар —Экибастуз территориал ишлаб чиқариш комплексининг иқтисодий потенциали йил сайин ортиб бормоқда. Экибастузнинг тошкўмири базасида 16—20 миллион киловаттли иссиқлик электр станциялари каскади қурилади. Суратда: Иртиш—Қараганда бош насос станцияси.

Ф. Сальников фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

ИҒВОГАРЛИКЛАРНИНГ ЗАМИРИ

Кейинги вақтларда ГФР ва Ғарбий Берлин томонидан ГДР давлат чегараларини бузиш ҳоллари кўпайиб қолди. 13 август куни Ғарбий Берлинда оммавий иғвогарлик йиғини ўтказилди. Немис ишчи-деҳқон давлати ўз хавфсизлигини мустаҳкамлаш йўлида зарур чоралар кўриб, ГДР чегарасида пухта чегара иншоотлари қурган кунининг 15 йиллиги бунга баҳона бўлди. Йиғин қатнашчилари — асосан ГФРдан келган навфашистлар ва реваншчилар собиқ рейхстаг биноси олдида машъала ёқиб юриш ўтказдилар. Улар ҳузурида нутқ сўзлаган Ғарбий Германия ва Ғарбий Берлин реакцион сиёсатчилари ГДР ва бошқа социалистик мамлакатларга туҳмат ва бўҳтон ёғдирдилар.

Европада кескинликнинг юмшатилишига душман бўлган НАТО блоки доиралари ГДР давлат чегаралари тўхтовсиз бузилаётганлигини ҳам, реваншчиларнинг иғвогарлик йиғинларини ҳам очиқдан-очиқ ғиж-ғижламоқдалар. НАТО блокининг раҳбарлари Европа қитъасида сиёсий вазиятни заҳарлаш учун ўтмишда ҳам ГДРга қарши неча бор иғвогарликлар қилган эдилар.

Ғарбий Германиянинг оппозициядаги партиялари — христиан-демократик иттифоқ билан христиан-социал иттифоқ партиялари ГДРга қарши иғвогарлик хуружларида актив роль ўйнамоқдалар, ҳозирги ҳукуматнинг «шарқий сиёсати»ни барбод этишга, Европада кескинликни юмшатиш жараёнини тескарига буриб юборишга интилмоқдалар. Штраус, Коль ва оппозициянинг бошқа раҳбарлари икки суверен герман давлати ўртасидаги чегарани аллақандай «ички Германия чегараси» деб кўрсатишга ҳамон уринмоқдалар.

Таассуфки, шуни ҳам айтиб ўтишга тўғри келадики, ҳозирги ҳукумат коалициясидаги баъзи арбоблар ҳам кузда Бундестагда ўтказиладиган сайловда консерватив сайловчиларнинг овозларига умид боғлаб бераётган баёнотларида ГДРнинг ўз территорияси даҳлсизлигини қўриқлаш ҳуқуқини шубҳа остига қўймоқдалар.

Аммо бу иғвогарлик найранглари уларнинг ташаббусчиларига исталган натижа бермаяпти. Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГБСП Берлин округ комитетининг биринчи секретари К. Науман ГДР пойтахти халқ дружиналари ва аҳолисининг 13 августда ўтказилган митингида таъкидлаб ўтганидек, «ҳозирги давримизда ГДРга қарши 1961 йилнинг 13 августида барбод бўлган сиёсатни ўтказмоқчи бўлган ҳар бир кишининг шармандаси чиқиши мутлақо равшан. Биз тинчлик ва социализм манфаатларини кўзлаб, ГДР давлат чегарасини ҳамиша ҳимоя қила оламиз, чегараларнинг даҳлсизлиги Европада тинчликнинг асосий шартларидан бири сифатида мустаҳкамланган шартномаларга садоқатимизни сақлаб қолаверамиз».

В. ГОНЧАРОВ.
(ТАСС).

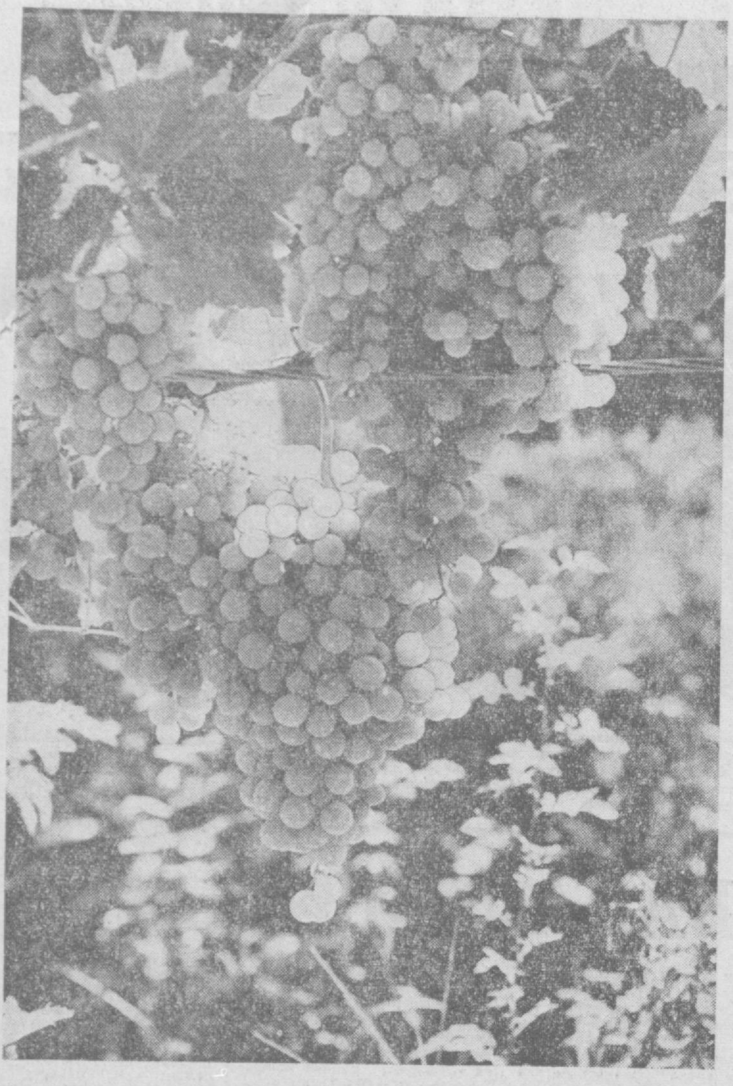

Ез неъмати.

М. Миржалолов фотоэтюди.

ШОНЛИ ЙИЛЛАР ЛАВҲАСИ

Қишлоқ чеккасидан анҳор ўтган. Анҳор устига темир-бетондан мустаҳкам кўприк қурилган. Бу кўприкдан ҳар куни йўловчилар ўтиб туради. Баҳор, ёз ойларида кўприк яқинида, ям-яшил соҳилда қишлоқ кишилари дам оладилар. Кўприк тарихи тўғрисида сўз борса, уни Совет баҳодири Ҳамдам Ҳатамов портлашдан омон сақлаб қолган дейишади.

Ҳа, Венгриядаги у қишлоқнинг номи Заласентгротадир. 1945 йилнинг 28 мартида қўшинларимиз ўша қишлоқни гитлерчилардан озод қилаётган куни бир воқеа рўй берганди. Совет жангчилари қишлоқни ва кўприкни фашист босқинчилардан тозалаётган бир пайтда гитлерчилар кўприкни портлатиб қочишга ҳаракат қиладилар. Икки фашист кўприк стунларига кучли тол портлағични ўрнатиб, ўзларини панага олиб, бизнинг танкларимизни кўприк устига келишларини пойлаб туришади. Олдинги танк устида келаётган старший сержант Ҳатамов икки гитлерчини кўриб қолади ва танк экипажига кўприкка бориш хавфли эканлигини айтади. Фашистлар портлатғични ўрнатиб, бизни пойлаб турибдилар, дейди. Танклар тўхтаб, Ҳатамов ўзини танк устидан ерга отиб, кўприкка югиради. Толга уланган пилтани узиб ташлайди. Фашист газандаларнинг қора нияти амалга ошмагач, улар пулемёт ўтини кўприк устида турган Ҳатамовга қаратишади. Ҳатамов кўприкни қутқариб, ҳалок бўлади. Танкчиларимиз кўприк орқасида, соҳилдаги алафлар орасидаги окопларга беркиниб олишган гитлерчиларни пулемёт ўти билан қириб ташлайди. Сўнг улар омон қолган кўприкдан ўтишиб, қишлоқни гитлерчилардан озод этадилар. Қишлоқ аҳолиси халоскорларни шоду хуррамлик билан кутиб олиб, кўприкка жангчи Ҳатамов номини берадилар. Ҳатамов кўприкдан узоқ бўлмаган жойда дафн этилади. Шу ерда унинг хотираси абадий посбонликда қолади.

Бу воқеа яқинда «Ўзбекистон» нашриёти китобхонларга тақдим этган «Жанг суронларида» тўпламида тасвирланган. Кекса фронтчи адиб Алҳам Раҳмат қаламига мансуб бўлган бу асардаги лавҳалар Улуғ Ватан уруши баҳодирларининг жанговар ҳаётларига бағишланган.

Китобни варақлар экансиз, сизнинг кўз олдингизда оғир жанг йиллари, ўтоташли дамлар намоён бўлади. «Волгадан Берлингача», «Жангчи Ёқубжон достони», «Ковпакчи Йўлдош Холиқов», «Ғалаба парадининг қатнашчиси», «Болгар партизанлари сафида», «Тарту учун бўлган жангларда» ёки бошқа лавҳаларни олиб кўрайлик, уларнинг ҳаммасида оддий совет кишиси республикамиздан жанг майдонига борган йигитларнинг гитлерчи босқинчиларга қарши мислсиз жасорат кўрсатиб жанг қилганликлари тасвирланади.

Улуғ Ватан уруши фронтларида бекиёс жасоратлар кўрсатган жангчилар, Ватан ботирларининг кўпчилиги ҳозирги вақтда тинч меҳнат кучоғида намуна кўрсатиб ишлаб келмоқдалар. Ёшларга ўрнак бўлмоқдалар.

«Ғалаба парадининг катнашчиси» очеркида тошкентлик шофер Бердимурод Холмуродовнинг ўтли майдонларда, олдинги марраларда моҳир пулемётчи бўлиб гитлерчиларга даҳшат солгани, қўмондонликнинг жанговар топшириқларини намунали, бажариб, орден ва медаллар билан мукофотлангани ҳақида характерли фактлар келтирилади.

«Тарту учун бўлган жангларда» лавҳаси тошкентлик Улуғ Ватан уруши қаҳрамони запасдаги офицерлар Қодиржон Зокиров ва Турдиали Шариповларнинг жанговар ҳаётларига бағишланган. Қардош эстон халқининг қадимий шаҳри Тарту учун 1944 йилнинг август ойида шиддатли жанглар олиб борилади. Фашист босқинчилар шаҳарда ва унинг ташқарисида яксон этиладилар. Уларни тормор этиб, шаҳарни озод этишда майор Шарипов ва лейтенант Зокиров жангчилари катта жасорат кўрсатадилар. Уларнинг бўлинмаларидаги намуна кўрсатган бир қанча жангчилар ҳукумат мукофотига сазовор бўладилар. Китобда жанг эпизодлари ва юқоридаги икки офицер ўз устидан ғалаба қозониш учун жангчиларни муваффақиятли ҳужумга олиб борганликлари ёрқин лавҳаларда ифода этилган.

Китобда бошқа мардимайдонлар ҳақида ҳам қизиқарли, ҳаяжонли тасвирлар кўп. Муаллиф ўзининг кўп йиллик баракали изланишлари натижасида Улуғ Ватан уруши фронтларида қаҳрамонлик кўрсатган, баҳодир юртдошларимиз ҳақида янги асарлар яратмоқда. Унинг «Жанг суронларида»ги тўплами ҳам ана шундай халқимизнинг жанговар йиллардаги буюк мардонавор ишларига бағишланган асардир.

Н. ЭГАМНАЗАРОВ.

Реклама ва эълонлар

ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ 86-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1976—77 ўқув йили учун қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

МЕТАЛЛ БЎЙИЧА ТОКАРЬ. Ўқиш муддати — 1—2 йил (14—15 ёшлилар);

ИНҒУВЧИ-СЛЕСАРЬ. Ўқиш муддати — 1 йил (15 ёшдан);

САНОАТ АСБОБ УСКУНАЛАРИ СЛЕСАРИ. Ўқиш муддати — 1—2 йил, (15 ярим ёш ва ундан юқори).

СЛЕСАРЬ-АСБОБСОЗ. Ўқиш муддати — 2 йил (14 ярим ёшдан ва ундан юқори);

ЭЛЕКТР ПАЙВАНДЧИ. Ўқиш муддати — 1 йил (17 ярим ёшдан ва ундан юқори);

ДИПЛОМЛИ ЭЛЕКТР-ГАЗ ПАЙВАНДЧИ. Ўқиш муддати — 2 йил (16 ярим ёшдан ва ундан юқори);

ЭЛЕКТР КЎПРИК КРАН МАШИНИСТИ. Ўқиш муддати бир йил (17 ярим ва ундан катта ёшдагилар, кўпроқ қизлар); стипендия берилади.

ИССИҚ ЦЕХЛАР САНОАТ АСБОБ УСКУНАЛАРИНИ РЕМОНТ ҚИЛУВЧИ СЛЕСАРЬ. Ўқиш муддати — 1 йил (17 ярим ёшдан ва ундан юқори); Стипендия тўланади.

БИЛИМ ЮРТИГА 8—10-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Билим юртига қабул қилинганлар — уч маҳал иссиқ овқат, кийим-бош, ётоқхона билан таъмин этиладилар. Ўқувчилар билим юрти ҳузуридаги мактабда шуғулланадилар.

БИЛИМ ЮРТИДА БЎШ ВАҚТЛАРДА ШУҒУЛЛАНИШ УЧУН ҲАММА ШАРТ-ШАРОИТЛАР МАВЖУД. 8 тўгарак ва 11 спорт секцияси ишлаб турибди. Эстрада, духовой ва миллий ансамбль мавжуд. Каникул даврида дам олиш учун ЧИМЕН районида лагерь мавжуд.

Билим юртини битирганлар олий ва ўрта махсус ўқув юртларига киришда имтиёзлардан фойдаланадилар.

АРИЗАЛАР — СОАТ 9.00 ДАН 17.00 ГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: директор номига ариза, автобиография, туғилганлиги ҳақида гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти ҳақида гувоҳнома ёки аттестат, турар жойидан, ота-онаси биронтасининг иш жойидан справкалар, 3х4 см. катталикдаги 6 дона фотосурат, характеристика.

МАШҒУЛОТЛАР—1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Билим юрти адреси: Тошкент—52, Содиқов кўчаси, 15-уй (4, 5-троллейбуслар, 21-автобуснинг «Экскаватор заводи» бекати).

«ТАШКЕНТВОДСТРОЙ» ТРЕСТИНИНГ ЎҚУВ КОМБИНАТИ

1976 йили учун

БУЛЬДОЗЕРЧИ-СКРЕПЕРЧИ, ЭКСКАВАТОР МАШИНИСТИ МУТАХАССИСЛИКЛАРИ БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ЎҚУВ КОМБИНАТИГА 8—10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ 20—34 ЁШЛИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: ариза, турар жойидан справка, маълумоти тўғрисидаги гувоҳнома, 3х4 см ҳажмдаги 4 дона фотосурат, паспорт, иш жойидан ёки мактабдан характеристика, 286-формадаги медицина справкаси, таржимаи ҳоли, йўлланма.

ЎҚИШНИ ТУГАТГАНЛАР ТРЕСТНИНГ ҚУРИЛИШ ТАШКИЛОТЛАРИГА ИШГА ЮБОРИЛАДИЛАР.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент область, Пискент район, Тошкент денгизининг чап қирғоғи.

ЯНГИ УРФ-ОДАТЛАРГА КЕНГ ЙЎЛ

Бекобод шаҳрида янги урф-одатларни ҳаётга сингдириб боришда партия, совет, касаба союз, комсомол, маданий-оқартув ташкилотлари катта ишларни олиб бормоқдалар.

Шаҳар партия комитети бюроси қарори билан янги урф-одат ва анъаналарни пропаганда қилиш ва турмушга тадбиқ этиш бўйича совет тузилган. Совет ўзининг перспектив планига эга бўлиб мажлисларда актуал масалаларни муҳокама этиб, тажрибаларни оммалаштириб боради.

Янги урф-одатларни турмушга тадбиқ этишда меҳнат тарбиясига алоҳида эътибор берилмоқда. Меҳнат коллективларида мураббийлик ҳаракати мустаҳкам ўрин олди. Шу кунларда шаҳардаги корхоналарда 600 дан ортиқ мураббий сидқидилдан ёшларга ҳунар ва касб ўргатмоқда. Мураббийлар ўқиши ташкил этилган, уларнинг слётлари мунтазам ўтиб туради. Энг яхши мураббийлар рағбатлантириб борилади, тўрт киши шаҳар фахрий китобига ёзилган. Меҳнат Қизил Байроқ орденли Бекобод цемент заводида мактаб ўқувчилари билан қизиқарли учрашувлар ўтмоқда. Корхонада ёш ишчилар сафи йилдан-йилга кўпаймоқда. Йигирма беш йил ва ундан ҳам ортиқ иш стажига эга бўлган ветеранлар ёшлар билан тез-тез учрашиб турадилар.

Металлурглар маданият саройида ўтган «Чин қалбдан» кечаси металлурглар меҳнатини улуғлашга бағишланди. Шаҳардаги ташкилотларда ва маҳаллалардаги хотин-қизларнинг уч авлод учрашувлари ҳам анъанага айланиб қолди.

Шаҳарда ҳар йили Улуғ Ватан урушида ҳалок бўлган бекободликларга ўрнатилган ёдгорлик олдида кўп минг кишилик митинг ўтади. Ғалаба кунлари ёдгорлик пойига, Совет Иттифоқи Қаҳрамони А. С. Пешаков қабрига гулчамбарлар қўйиш, апрель ойида «Армияга чақирилувчилар куни»ни нишонлаш, паспортларни тантанали топшириш, аълочи ўқувчилар слёти ўтказиш ва бошқалар анъанага айланмоқда.

Яқинда металлурглар шаҳарчасида Ёшлар уйи ишга тушди. Бу уйда кўплаб тантанали кечалар, комсомол тўйлари, юбилей кечалари, ёшлар билан кекса авлод вакилларининг учрашувлари бўлиб ўтмоқда.

Яқинда Бекобод шаҳрида КПСС XXV съезди қарорлари асосида янги урф-одатларни меҳнаткашлар ўртасида пропаганда қилиш ва турмушга тадбиқ этиш проблемалари бўйича илмий практик конференция бўлиб ўтди. Бу масала юзасидан шаҳар партия комитетининг секретари Т. Воронина доклад қилди. Шаҳар комсомол комитети секретари Р. Иброҳимов, металлургия заводи партком секретари ўринбосари Э. Рўзиев, Киров маҳалласи оммавий-сиёсий ишларни олиб бориш совети раиси М. Зокиров ва бошқалар янги урф-одат ва анъаналарни турмушга тадбиқ этиш ҳақида тажриба алмашдилар.

Бундай конференция ўтказиш, тажриба алмашиш турмушга янги урф-одатларни тадбиқ этишда катта ёрдам беради.

С. БОЙМУРОДОВ,
Бекобод шаҳар янги урф-одатларни пропаганда қилиш ва турмушга тадбиқ этиш совети секретари.

ТЎЙЛАР ҲАҚИДА ЎЙЛАР

„ЗАМОНАМИЗДЕК ГЎЗАЛ БЎЛСИН“

БУТУН ЖАМОАТЧИЛИК ИШИ

Инқилобдан аввал эртадан то кечгача ишлаб, қорнимиз нонга тўймас эди. Кўнгилли дам олиш, медицина, маиший хизмат деган гаплар етти ухлаб тушимизга ҳам кирмаган эди.

Ҳозирги замонда эса бу нарсаларнинг ҳаммаси муҳайё этилган. Қишлоқларимиз билан шаҳар ўртасида тафовут йўқ ҳисоби.

Тўғри анъанага кўра баъзи эскилик сарқитлари тўйдан-тўйга ўтиб келмоқда. Ким ўзарга тўй қилаётганлар, айниқса, қизининг устидан қалин пуллари олаётганлар учраб туради. Дабдабали тўй қилиб, кўп мол-дунё билан қиз чиқариш ёки ўғил уйлантириш ҳали ҳам бор. Нон ва озиқ-овқатлар исроф бўлмоқда. Бизнинг 1-«Пискент» совхозидаги 4-бўлимда ҳам ана шундай ачинарли ҳоллар баъзан содир бўлиб турибди. Бунга оқсоқоллар, жамоат ташкилотлари эътибор беришса яхши бўларди.

Абдулла ИБРОҲИМОВ,
Пискент райони.

ТЎЙЛАРИМИЗ НАМУНАЛИ ЎТСИН

Биз яшаб турган Ўрта Чирчиқ район, Энгельс номли колхознинг Тельман участкасида тўйларнинг кўпчилиги ихчам, исрофгарчиликсиз, мазмунли ўтиб, тўйда иштирок этганларнинг хурсандчилиги билан тугайди. Лекин онда-сонда «ким ўзарга», катта харажатлар, кўплаб ичкилик ва баланд овозли радио билан ўтадиган тўйлар ҳам бўлиб туради. Баъзан қиз чиқарганлар куёв томонни қийнаб қўядилар. Айрим латта-путталар устида жанжаллашиб, ёшларнинг қалбини ранжитишади. Айрим оилалар эса қизга ҳаддан ташқари кўп нарсалар қилиб қарзга ботиб қоладилар.

Қишлоқ тўйларининг кўпчилигида ёш болалар ҳам иштирок этишади. Ўқувчиларнинг олдида катталар спиртли ичимликлар ичишади, баъзилар ножўя ҳаттиҳаракатларга йўл қўядилар. Бундай тўйлар ёшларимизнинг тарбиясига салбий таъсир кўрсатиши шубҳасиз.

Яқинда Энгельс қишлоқ Советининг сессиясида махсус комиссия тузилди. Унинг вазифаси тўйларни планли ва ихчам ташкил қилиш ҳамда юқоридаги камчиликларга қарши курашишдир. Мен ҳам аъзо бўлган бу комиссия ишини тўйларимизнинг ҳар томонлама тарбиявий аҳамиятини кучайтириш нуқтаи-назаридан планлаштириб олдик.

М. ҚУЛУМБЕТОВ,
халқ маорифи аълочиси.

Тоғ манзаралари.

А. Абалян фотоэтюди.

Спорт

ОЛИЙ ЛИГАДА

Шанба ва якшанба кунлари олий лига командалари ўртасида навбатдаги учрашувлар бўлиб ўтди.

«Локомотив» «Спартак» командаси билан беллашиб 1:3 ҳисобида енгилди. «Днепр» «Шахтёр»ни қабул қилиб 0:3 ҳисобида ютқазди. Пойтахт динамочилари минсклик клубдошлари устидан 2:0 ҳисобида устун келишди. Тбилиси динамочилари билан «Арарат» бахси 1:1 ҳисобида дуранг бўлиб тугади.

ПЕШҚАДАМЛАР ДУРАНГИ

Иккинчи эшелон пешқадами «Мелиоратор» республика кубоги эгаси «Хоразм» командасининг меҳмони бўлиб, ўйинни 0:0 ҳисобида дуранг қилди. Бу турда «Целинник» ҳам «Олға» ҳам биттадан очко йўқотди. Бу командаларнинг ўзаро бахси 1:1 ҳисобида дуранг бўлиб тугади. «Нефтяник» «Зарафшон» меҳмони бўлиб 1:4 ҳисобида енгилди. Шу турнинг бошқа учрашувлари қуйидаги натижалар билан тугади: «Химик» — «Шахтёр» —1:2, «Хўжанд» — «Горняк» — 1:0, «Амударё» — «Пахтачи» — 0:0, «Динамо» — «Автомобилист» — 2:0, «Трактор» — «Орбита» — 0:0, «Спартак» — «Актюбинец» — 3:0, «Восток» — «Металлург» — 1:2.

«СОВЕТСКИЙ СПОРТ» ГАЗЕТАСИНИНГ СОВРИНИ УЧУН

Хоккей ишқибозларининг омади келди. Улар бу йилги СССР биринчилиги учун «А» классининг биринчи группасида биринчи бор иштирок этадиган «Бинокор» командасининг янги рақиблари билан танишиш имконига эга бўладилар.

Шаҳримиздаги «Юбилей» марказий спорт залида 10 сентябрда «Советский спорт» газетаси таъсис этган соврин учун хоккей турнири бошланади.

Бу турнирда биринчи группада қатнашаётган «Локомотив» (Москва), «Дизелист» (Пенза), «Ижсталь» (Ижевск), «Молот» (Пермь), Спорт клуби (Уфа) ва «Бинокор» (Тошкент) командалари иштирок этадилар.

Турнир 10 сентябрда «Локомотив» — «Ижсталь» командалари учрашуви билан бошланиб, 17 сентябрда «Дизелист» — «Бинокор» командаларининг учрашуви билан якунланади.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Телевидение

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Эрталабки гимнастика. 10.30 — Мультфильмлар. 11.00 — «Санъат усталари»: РСФСРда хизмат кўрсатган артист О. Табаков. 12.15 — Концерт. 15.10 — Ҳужжатли фильмлар. 15.55— Композитор Д. Шостакович. 16.35 — Жилолар. 17.05 — **Биринчи шторм** (бадиий фильм). 18.15 — Адабий байрам. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Расмларда қуёш акси бор. 19.35 — БАМнинг меҳнат суръати. 20.05 —Концерт-вальс. 20.30 — Марказий разведка бошқармасининг маҳфий уруши (1-кўрсатув). 20.55 — **Ворислар** (бадиий фильм, 3-серия). 22.00 — **«Вақт»**. 22.30 — Адресимиз — Совет Иттифоқи.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Қувноқлар клуби (қўғирчоқ фильм, 1-серия). 11.55 — **Жўра** (бадиий фильм). 13.45 — Фильм-концерт. 14.05 — Қашшоқлашган қироллик (телеспектакль). 18.30—Фильм концерт. 18.55 — Ўсмирлар учун кўрсатув. 19.25 — **«Ахборот»**. 19.40 — Сиёсий шарҳловчилар даврасида. 20.10— «Адабий портрет». Ойдин. 21.00 — **«Ахборот»**. 21.20 — Қишлоқ хўжалиги билимлари телевизион халқ университети. 21.40— Мовлуда Ойнақулова куйлайди. 22.10 — Нон (ҳужжатли фильм). 22.30 — **Инсонни ардоқланг** (бадиий фильм, 2-серия).

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

Табор кўкка интилади — «ВОСТОК» (10, 12, 14, 18, 19.40), «НУКУС» (тоқ соатларда), САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Катта пойга — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (11, 14.30, 17, 20), «ҚОЗОҒИСТОН» (12,13, 16, 17, 20), «ДРУЖБА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Қора ботинкали новча киши; Новча кишининг қайтиши — «МОСКВА» (11, 13.30, 16, 18.30, 21), «НАВОИЙ НОМЛИ (кундуз ва кечқурун).

Контракт — «ҚОЗОҒИСТОН» (11, 15, 19, 21).

ЁЗГИ БИНОДА

Табор кўкка интилади — «ФЕСТИВАЛЬ» (20.50, 22.30).

Театр

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 25|VIII да **Келинлар қўзғолони.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Латвия ССР цирк артистларининг хайрлашув гастроллари. «УССУРИ ЙЎЛБАРСЛАРИ»** аттракциони (19.30).

МЕҲНАТ РЕСУРСЛАРИ • ТРУДОВЫЕ РЕСУРСЫ
Ўз ССР

ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ ВА ИНФОРМАЦИЯ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

«УЗБЕКСЕЛЬМАШ» ЎЗБЕКИСТОН ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИГА

штамповкачилар, қолипчилар, металл қирқувчилар, электр пайвандчилар, стерженчилар ва шу мутахассисликлар бўйича шогирдлар

К Е Р А К

Ёлғиз кишиларга ётоқхона берилади.

Ишчиларга 2—3 йил давомида квартира берилади.

Тошкент шаҳар—47, Пролетар кўчаси, 4-уй ва район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»). Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и областного Совета депутатов трудящихся.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ТЕЛЕФОНЛАР коммутатор — 330249 дан 330258 гача эълонлар — 338142.

Р—02551. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, № 26. Индекс 64633. В.—2630.